

Shilən ki Lya a toh də Malkus

Mul lashti lwasbatu ki shilən mul təptu tiki Malkus gunə bal shinwasi iki Yohanna Malkus. Ti yelən ki Bitlus kəni mulkina (Ya 1 Bit 5:13). Lashti mbokən toh tən, lacən lwasbatu kapən nda ki ulushelima də hwonki 70 kal ki zi' Yesu, a tya ge' luki Loma, lacənti kapən na lwasbat maki ki shilən mul təmti ki Yesu. Lwasbatu gopin nə usu “Guki shilən mul təmti atən Yesu Almasihu yakən ki Lya.” Shilən u də ussu Yesu mbalənni mul kyautən nə kuma ndəlti. A yen ndəltwasi age kushtiwasi, nə pekətl migatli, nə paci' mbalən bezən ləbawasən. Yesu a shilən tən gawasi tənti Yakən mbalən gunə mbo təngaki tə' bəl mbatlwasi tə pekətl mbalən dəge' bezən ləba. Lwasbatu ti ngətli nə bətl ndəlti a tən ulnə Yesu pəli u ngətl shilənwası nə kushtiwasi. Pati ki shilənni səpəlini tən kyautən ki Yesu age' pati ki mutti məkkawasi ki dəm ləba i mbəl cin ki mushtwasi nə hlillyawasi.

Unnə A gibi i

Likə' shitu ki pətl dadabəl ki Yesu 1:1-13.

Kyautən ki Yesu a Galili 1:14--9:50.

Hillyawasi a Galili də lətya Ulushalima 10:1-52.

Pa'ti ki mutti mkka ki Yesu 11:1--15:47.

Tlil lya ki Yesu ge' mil mushti 16:1-20.

Shilən ki Lya ki Yahaya Mul Baptisma

¹ Gopti shilən ki Yesu almasihu, yakən ki Lya kənggu.

² Kan u nəda ki laci ge' lwatbati ki Ishaya mul-njeshinkən u, ti ussu, “In ngu an shin mulshinkən i ni tənnda kina, mulnə ti likəni ki shitu u.

³ Yal mul tati bi age' dəlgən ti ussu, likəni Lya shitu nə mbatldlwakən, likənə shituwasi.”

⁴ Yahaya mul baptisma mbi gawasi ge' dəlgən, ti dləp shilən ki Lya, “Tə mbalən za pəl bezən ləba a pəlsi baptisma tingaki tə pacisi bezən ləba wasən də.”

⁵ Mbalən ki galt ki Yahudiya nə kum mbalən ki Ulushalima is go' mbə' mati, a si dləp bezən ləba u nəp pəli u, i pəlsi baptisma a dlilka ki Uldun.

⁶ Yahaya ti nə ulki laki a dli ki medlən ki Lakumi, nə ulkəndədlom ki bati amisi, ulki dəmi wasi zhita nə mal du.

⁷ Ati dləp shilən ki Lya, i' usu, “Mulən də mbəti ge kalini mul nalti ngədləni, zhim kaptalan wasi ambəci ta ngusi a batli wai.

⁸ A mibo ge mal kən ami pəlikin baptisma, tibo nə Yal ki mbatl ki Lya ki zeki ti pəlikini.”

A pəli Yesu Baptisma

⁹ Nəgu dəmi Yesu i' mbə te' Nazillat ge atl ki Galili, i Yahaya pəli' baptisma a dlilka ki Uldun.

¹⁰ Də petuwasi to' ge mali i' en lya abuli, i Yal ki mbatl ki Lya pesul lya kənə kulu.

¹¹ I kum yalon sul lya də ussu, “Kiki yakuyini gunə ami lyamti, nəti ami holtugi iye.”

Shedan Cibəl Yesu

¹² Aləbi aləbi i Yalkimbatl ki Lya dləti i' te' ge' dəlgən,

¹³ A tiki dəmi, mutti kutl kutl ləbi upsi, a Shedan də cibəlti, atine' tlu kige' dəlgən a mi' shinkənki Lya də pəlliti kyautən.

Yesu Gop Kyautən Wasi a Galili

¹⁴ Kalki dləl Yahaya, I Yesu te ge' atli ki Galili, ati dləm shilən ki Lya.

¹⁵ Ati ussu “Cini apoyi gunki Lya bəlnja i. Zakən pətl byazən ləba ndənə nə shilən ki Lya.”

Yesu Taki Mi' Lati Lekku Bi Gudul Upsi

¹⁶ Ati beuti abi dlilka ki Galili, i' en ki Bitlus nə Andalawus yelse wasi, asi lati lekku a dlilka təngaki si mi' gopti Kes kənə.

¹⁷ I Yesu ulsisu “bələnnən kali, an palkini adəmni mi' ngau mbalən.”

¹⁸ Aləbi aləbi is za lati lekku wasən is bəlti kali.

¹⁹ Nəs beu kina ten i' en Yakubu nə yelse wasi Yahaya, mil ki Zabadi, a ge Kudələn ki mali asi likə' lekku.

²⁰ Nə' takisi bi'u Aləbi aləbi is bəlti kali. Is za bwaswasən Zabadi age Kudələn ne' mil pəlti kyautən.

Mul Du Mi'gadli

²¹ Is tege gatli ki Kapalnahum cin shuti, i' Yesu tege lu dopga ki Yahudawa ati kulcisi shələn ki Lya dafanu.

²² Is en ulki gagashinti tən ulnə ti kulcissi u, tən gaki ti kulcissi kənə gunə ti kumti nə ndəlton u, bə kənə mi' lashti zhil ki Musa wai.

²³ Mulən da, mul du mi'gatli a ge'lu dopga wasən, i' la yali,

24 I' usu, "Yalamineki Yesu yakən nazalet? Ki mbəni ki hwotimi bezən ləba ya? A manini ki wokəni, ki yakən ki Lya mul zo'mbadl kəni!"

25 I Yesu mati mi'gatli ki geti, i' usu, "Dəm shot! Pe' də ge mulu!"

26 I ki i bezən mi'gatli i' u mulisi. I' la yali, i' petaka geti.

27 Kum mbalən en ulki gagashinti, is go' gyep yelsəni, a si u'su, "Yakən nəgu u? A səti pyal kushti won ngə! Mulu tinə ndətl ki pi' du mi'gatliyi shilən, a si kup shilən wasi!"

28 Aləbi aləbi shilənni zəga ko una ge' atl ki Galili.

Yesu Ndokəl Kom Ki Bitlus

29 Nə petwasən ge' lu dopga ki Yahudawa, ki Yakubu nə Yahaya is te libi ki Bitlus nə Andalawus.

30 Kom ki Bitlus ki mudī atli ti gonti, nə te ki Yesu, is piti.

31 I' lə mati, i' gopi' toh i' tliltilya, i' ndoki, i' hilya ma i' pəlisi kyautən.

Yesu Ndokəl Mbalən Dibəli a Suti

32 A suti, kalki ki nda ki cin, is mbəlli Yesu mi' gonti, nə mil mi'gatli.

33 I mbalən ki ge' gatli kup si domga a kina dlabi.

34 I' ndokəl mbalən dibəli, ko wongi nə unndi gontuwasi, iki pe'kəl mil mi'gatli dibəlli. Ta ndəgi tə mi'gatli shilən wai, tən gaki simanənti.

Yesu Zəga də shilən nə Lya

35 Nə kyau, balu a pa' ciltuwai, I Yesu hilya i' peki, i' zəga gelu u nə bə mbalən dəwai u, i' zəga də shilən nə Lya tyaka

³⁶ I Siman nə mbalən u nə tinesi u is zəga də ngauti.

³⁷ Nəs mbitu, is ultisu, “kup mbalən də ngauki.”

³⁸ I Yesu ulsisu, “Mələn ge' gatlu gunə kina u, ta dləm shilən ki Lya da danu. Ulnə laki yambəda ungu.”

³⁹ I kup ti tya'tya ge' atl ki Galili a ti dləm shilən ki Lya a ge' lu dopga ki Yahudawa, a ti pyakəli' mbalən mi'gatli.

Yesu Ndokəl Mul Go' Ki Dakəlti

⁴⁰ Mul go' ki dakəlti i'mbə ma Yesu, i' ngusiti i'ngemti, a ti ussu, “Inka ndəgu, kin ma'paltən mul ləshi da'ti.

⁴¹ I ci' gontuwasi gop Yesu, i' ta toh wasi i' tənti, i' ultisu, a ndəgi, a ndokəlki, dəmi mul ləshi dəti!”

⁴² Aləbi aləbi i dakəltisi zati, i' dəm mul ləshi dəti.

⁴³ I ki i Yesu pi' shilən mul ndəlti, nə təs zəga u.

⁴⁴ I' ultisu, “Bə pi mullən wai. Məllə le' en ləba, a bəl Lya ulki okətl bezən ləba kanwunə Musa dləmi u tən gaki wokəlti. Pəli nəgu təngaki tə mbalən mani da ka ndoki.”

⁴⁵ Ge' shuki nəgu, i muli peki i go' dləp shilənni tyai. I gu la Yesu ta man te' ge gatlon a dwadən də ye' dwadənwai, i' go' dəp gelu u nə mbalən da wai u. Ngo nə nəgu, mbalən go' mbə mati, te' ge lu en.

2

Yesu Ndokəl Mul ki Tle' ki Mi'gatli.

¹ Kal ki mutti ten, nə palte' Kapalnahum, is kummi ti a libi.

² I' mbalən dom ga difəlli, lu zə' a sən ma dəwai, abi dlabi ma. A Yesu də pi'si shilən ki Lya.

³ Mbalən upsi is mbə, is kam Mulən tyai ki tle ki mi'gatli.

⁴ Saman tələ'ti ma Yesu wai təngaki dibətl ki mbalən, is mbulən gabini tu' malu u nə Yesu də u nə mbul gabini u, is shim muli sudi, nə lu muttuwasi.

⁵ Nə Yesu en lati mbatluwasən u i' ulmul ki tle ki mi'gatlisu, “Yakuyini a paci bazən ləba wagi.”

⁶ Mbalən mi' lashti zhil ki Musa siki dəmi a ləbi, a si shilən a mbadli,

⁷ A si ussu, “Ya lakıda mulu də shilən nəgu? Pəli' Lya bezən ləba ti də! Wokən ma' wokəli yakən mbalən* bezən ləba wasi ənbə Lya kən nəmmwai u?”

⁸ Aləbi aləbi i Yesu man ulnə si dləmti a mbadlu, i Yesu ulsisu, “Yakən laki də ki unndi shilən u a mbadlwakən?”

⁹ Gukən ngətli nə mbələ, ti ulmul ki tle usu, ‘A wokəli bezən ləba wagi’ nə ta usu, ‘Hilya kam lumuttwagi ki zəgaya?’

¹⁰ Ami lyamti ki manini Yakən mbalən† ti nə ndətl ki wokəl bezən ləba a dəpləba.” I' ul mul ki tle ki mi'gatli su

¹¹ “A ulkisu, hilya kam lumuttuwwagi ki zəga libi.”

¹² I Aləbi aləbi tə hilya, i' kam lumuttuwa si, i' peki a kum mbalən də yetti, a si kup gagashinti, a si natl Lya asi ussu, “Ma en ulən nəgu gason wai.”

Taki' Lawi bi

¹³ Yesu peki i' lə bi Dləlka ki Galili də danu, Mbalən dibəli is domga a malgən wasi, ati kulcisi.

* **2:7 2:7** *Yakən mbalən* Gu shilən tən yakən mbalən kənda † **2:10 2:10** *Yakən mbalən* Gu shilən tən Yesu də

14 A ti beuti, i' en Lawi yakən ki Halpa ki dəmi ati kyautən ki ka' upki ban. I Yesu ultisu, “Bələn kali.” I' hilya i' bəlti kali.

15 Gason Yesu də ɖap ulki ɖami a libi ki Lawi, mul ka' upki ban ne mi'bezən ləba nə mbalən dibəli si ɖamti ne'ti ne mil kushti wasi, tən gaki mil dibəlti gesi mi' bəlti ni;

16 Nə mi' lashti zhil ki Musa si palisiyawani is enti də ɖamti nesi, nə mi'bezən ləba nə mi' ka' upki ban u, is ul mi' kushti wasisu, “Ya laki ti ɖamti nə tleti ne' mi' kap upki ban nə mi'bezən ləba ɖa?”

17 Nə Yesu kumi nəgu u, i' ulsisu, “Mi' ginə bə ɖa gontwai u sikən lə' mamul pətl igən wai, mi' gonti si də ngau mul igən. Tən gaki mi' pətl ze kautənkən a mbəɖawai, tən gagi mi' bezən ləba ni.”

Gyemti a Tən pətl Kuzən Mali

18 Mi' kushti ki Yahaya mul baptisma nə ki palisiyawa si pətl kuzən mali. Mbalən en ngem Yesu is usu, “Yalaki ɖa mi' kushti ki Yahaya nə ki palisiyawa si kuzən mali gwabo si ɖa pətl ti wai?”

19 I Yesu ulsisu, “Yelənsi ki mul kutleti sən pətl kuzən mali a mul kutleti nesiya? Tunnə mul kutleti nesi u səkən pətl kuzən malilwai,

20 Cin də mbəti sinkap mul kutletiyi taka də masi. Cinisini sən pətl kuzən mali.

21 Kən ca'ti mbulən gəsi nə pyal lulutwai. In a caki nə nali u, pyal luluti nən kyeshti gus lulutisi, nən ngətliti ki kal nə kyeshti.

22 Kən bəna pyal mal ki mil pə' ki annabi ge gus kal ki bati wai. Mun nə a bine u, mali si nən tatlti

kal ki bati si, a hol kal nə mal innabi isi. Pyal mal ki mil pə' ki innabi, sai nə pyal kal ki bati."

Mi' Kushti Ki Yesu Go' Cotlti Alkama Cin shuti

²³ Gason cin shuti, Yesu ne mil kustiwası si beuti ge' gu ki alkama. Sige beuti i mil kusti ki Yesu is go' catl ga alkama en.

²⁴ I palisiyawa ultisu, "En ulnə mil kushtiwa də pəlti u. Ya laki da si pətl ulnə zhil ki Musa a ndigi ti pəlti cin ki shutwai u?"

²⁵ I Yesu njesi shilən nisi i' ulsisu, ka kummən shilən ki ulnə Dawuda pəli u waiya, cin u nə kuzən gopti, ti ne' yelənsi lətwaswaiya?

²⁶ Hwon u nə Abiyatal tiki bal ləba, Dauda tege' Libi ki Lya, i' dam biledi gunə zədli u iki bəl yalənsiwasi ginə ne'tu, ki dami ki ləbasi ni nəgwasən mulən kən damtwai.

²⁷ I Yesu ulsisu, "Pələn cin shuti təngaki mbalən, ba pələn mbalən gaki cin shutuwai.

²⁸ Yakən mbalən kənki mulban ki shuti nə ki cin shuti."

3

Mul nə Mi'Gadli tle Toh

¹ I Yesu te ge' lu dopga ki Yahudawa, mulən da aləbi mul toh kitle ki mi'gadli.

² Tən gaki səmbi shitu ki gopti Yesu da. I mbalən yen zid dwadən, tən ndokəl mulisi cin shutwa?

³ I Yesu ulmul toh ki tle yisu, "Pete' ki akina."

⁴ I Yesu ulsisu, "Ambuni tə pəl ze' ləba ko bezən ləba cin shuta? Ti pekəl mul məshti, ko ti tlota?" Is dəm shot.

⁵ Nə' yasi nə mbadli ki lewi u, ati du mbadli nə dashti ki mbadlwasən, i' ul mulisisu, "Ta' toh wa'tedi." Ittakit tye, i toh was pal ləbi.

⁶ Nə palisiwa yani nəgu u is peki, Aləbi aləbi is dlil shilən nə mbalən ki Hilidus a tənti, kau u nə si' tlotu.

Mbalən Dom ga Dibəli Abi dləka

⁷ I Yesu hilya ne' mil kushtiwasi, is za'gatli is lə tya bi dləka ki Galili. Mbalən mi' dibəlti iye ki Galili is bəlti kali.

⁸ Nəs kum ulnə ti pəlti u, mbalən is mbə te' Yahudiya nə Ulushalima, nə atl ki Edom, nə te' bə gasi ki dləka ki Uldum, nə te'ge luki Taya nə Sidom, bal dopga mbə mati, tən gaki si' kum ulnə ti pəlti u.

⁹ Tən kitəlli' bə mbalən dibəli gyemti, i ul mil kushtiwassu shakəli nən kudələn ki mali nəm tedi.

¹⁰ Ti' pəlin nəgu u tən gaki ta ndokəl mbalən dibəlli, i laki dā kum mbalən mi' gonti si shimga te' mati tən gaki si' tənti.

¹¹ Du mi'gatli, ko anəmi si enti, as nda kinawasi asi lati yali, asi ussu, "Ki yakən ki Lya kənə."

¹² I' dləmisi bəs pi mbalən okənki ti wai.

Yesu zabəl mbalən kutl nə Lop

¹³ I' Yesu totən zənga, i' taki ginə ti lyap siyi bi, is lə mati.

¹⁴ A gesi is zabəl mbalən kutl nə lop si' dām neti, tən gaki ti'go' shi'si asi dləm shilən ki Lya,

¹⁵ I' bəlsi dəlti ki pekəl du mi'gatli.

¹⁶ Ginəs zabəl siyi kəngyi, Bitlus,

¹⁷ Nə Yakubu yakən ki Zabadi, Nə yalkewasi Yahaya, i' bəlsi shin Buwanaljis' mil ki ndaltannaca.

18 Iki dādanu i' zabəl Andalawus, nə Pilibus nə Baltamawas, nə Matiyu, nə Toma, nə Yakubu yakən ki Halpa, nə Taddawus, nə Saminu Bakan'ane,

19 Nə Yahuza Iskaliyoti gunə bəl Yesu.

Yesu nə Ba'alzabul

20 I Yesu te' libi won, iki i mbalən dopga dādanu hal saman dāp ulki dāmi wai ti ne' mil kushtiwası.

21 Nə yelsənə wasi kumi nə gu u, iki is lə də goptiti, tən gaki si usu, “Ga agəli.”

22 Mi' kushti zhił ki Musa gənə pete' Ulushalima is usu, “Ba'alzabul kən totənti! Nə ndətl ki guu mi'gatlkən ti pekətl mi'gatli.”

23 I Yesu takisibi, i' cimbəlisi i' usu, “A u kən ti Shadan man pekətl Shadan?”

24 In gu' a bwasi a tən nge yelsəni u, guntu kən lə' kinawai.

25 Nəgu in libi a bwasi a tən nge' yelsəni u, libi u kən lə' kinawai.

26 In shaidan a dlani ga wasu, a bwasi, kən lə' kinawai, patwas kəmbə.

27 Mul ma' te' ge libi ki mul ndəlti a' em galwasi dawai. In ba' kəndi mul ndəlti wai u, iki annda yep gal ki libini.

28 Bali ami pi'kini nən paci ko mulu kən bezən ləbawasi, nə bezən shilən u nə' təpəli u.

29 Gunə a pəli Yalkimbatl ki Lya ki gunti bezən ləba u, kən paci tiwai, nə ngatlti ki dəp ləba.”

30 Gi bo si usu, “Du mi'gatli ni'da.”

Dya ki Yesu ne' Yelsəniwasi

31 Iki dya ki Yesu ne' yelsəniwasi is mbə. Is dlil a dla, is ta' shinkən timmbə.

³² Dop ga ki mbalən ki dəmi a malgən wasi, is ultisu, “Dya wa' kəngu nə yelsəni wagi si kauki a dla.”

³³ I' gyemsi, “ki wokən ki dya ini nə yelsəni ini?”

³⁴ I' ya ginə a malgən wasi, i' usu, “Dya ikəngu nə yelsəni ini!

³⁵ Ko mulu kən pəl ulnə Lya də lyamti u, tiki dya ini nə yelsəni ini, tiki koli ini dādanu.”

4

Cimbəlti ki Mul Otliti Ləba

(Mt 13:1-9; Lk 8:4-8)

¹ Dādanu Yesu a gop kulci'si shilən ki Lya abi dlilka u balu, I' mbalən mil dibəlti domga amati, I lati, i'te ge' kundələn ki mali, Adləlka, i' dām a gibi. I' dopga ki mbalən dləl atən bəgasi abi dləlka isi.

² I' kulcisi ləba dibəli nə cibəlti. A ge kulcisiwasi i' ulsisu,

³ “Ga kən kum! Mulən mul kotllu won də is zəga gegu tən gaki ti' wotl o'.

⁴ Tige dlati wundi ləba, Ina wundiyen nda tən shutu, i yatli dākən unndiyisi.

⁵ Un ndiyen is nda age lu mul zənga luwu nə bə atl də iye wai u. Aləbi aləbi is te' tən gaki atli loluwai.

⁶ Nə cin peku, Is landəli, tən gaki dləlgwasən loluwai, Is kwakəni.

⁷ I gyen nda age ili, I ili sənəkəsi, Sa man pətl gwewai.

⁸ I gyen dādanu is nda gye lu atl ki zeki, Is te' kizeki, Is nali, Is pəl gwe, I gyen pəl gwe kutl kutl ləbi maki, Gyen kutl kutl ləbi məkka, Gyen kutl kutl ləbi kutl.” I Yesu usu,

9 “Mul kəm ki kumti tə'kumi.”

Ulnə Lati Də Cimbəlti u

¹⁰ Nəs pal mal gəni u, Mil bəltti nə kutl nə lopiya iki is gyemti yakən cimbəlti u də dləmti.

¹¹ Iki i' ulsisu, “Kini bo, a ndəgikini i kimannən tuki libi ki Lya, Gyen ginə bə də gyekini wai u, Sai nə cimbəlti.

¹² “ ‘Yenti nə dwadən bo, Sa yeniyi, bə a mbatldl-wai. Kumti bo, Sa kumiyi, Sa man ulnə də dləmti u wai, Tən gaki, bəspaltyai a pacisi bezən ləba wasən də.’ ”

*Yesu Dləm Cimbəlti Ki Mul Wotlti Unndi
(Mt 13:18-23; Lk 8:11-15)*

¹³ Yesu ulsisu, “A!, Kimanən cibəlti uwayya? Tu i mi kənkimanən na cibəlti en də?

¹⁴ Mul wotlti o' u, Shilən ki Lya kənti wotlti.

¹⁵ Ginə ndatən shutu u bo, Siki cibəlti ki gənə wotl shilən ki Lya a mbatl dlwasən u. Sən kup shilən nisi, Aləbi aləbi a shaidan kam shilən u nə wotldli a mbadlwasən u.

¹⁶ Nəguni dādanu gunə wotl unndi o' a ge lu zənga u, Siki ginə sən kup shilən ki Lya as kami nə hwoltugi.

¹⁷ Si bo, Gəs nisi dawai, si kən dəm iye wai, ko ulukən hwossi təngaki shilən ki Lya u, Aləbi aləbi as pal nə kali.

¹⁸ Unndi ginə nda gelu ili u, iki cibəlti ki mbalən u nə kum shilən ki Lya u,

¹⁹ Dəp ləba a hwosi u, nə lyap usən u, Nə laki ləba u, Nənte'ti gesi asənkəl shilən nisi, Ashilən nisi kən dəmti kizeki masiwai.

²⁰ Undi u nə nda age luki zeki u, iki cimbəlti ki mbalən u nəkum shilənisi, Sən kamti, As pəl

kyautən nə nali, As mbi mbəlti tənki gyen kutl kutl ləbi maki, Gyen kutl kutl ləbi məkka, Gyenbo kutl kutl ləbi kutl.”

Cibəlti Atən Pitila

²¹ Yesu ulsisu, “Nən mbətl pitila tedi a idlati nə bal gala, ko nənzədli agəs lumutti, kin zəti atən lu dəmtuwa swaya?”

²² Kum ulnə ki hwundəli u, nən pekəlti. Ulnə ki kuppi u, nən dūtiti.

²³ Mul kəm ki kumti, ti' kumi.”

²⁴ Yesu ulsisu, “Kumini, ko'talaku' nə cimbəlin də u, nə nali si' cimbəlliki, hal ma as mbəli də.

²⁵ Təngaki mulnə ulən ni'da u, sim mbəli' tida, mulnə ulən ni' dəwai u, na' ulnə nitu sin kamiti taka.”

Cimbəlti Ki Unndu nə Ate u

²⁶ Yesu ulsisu, “Gu' ki libi ki Lya kənə mul dlati u'kəni a atli.

²⁷ Mutti nə hillya i undi te, i nali, timan kan u nə pəl dli uwai.

²⁸ Atli nə gawasi ti bətl ləba, ki nəm iki ulnə də te'ti, sai ga, nə balgye ləba tənki.

²⁹ In gwe yi a nyau, iki aləbi aləbi atlo'dli nə kwaltən, gis acilu ngu.”

Cimbəlti nə Gwe' Mastad

³⁰ I' usu dadanu, “Nə yakən tən cimbələn gu' ki Lya? Ko nə yakən tən cimbələnti?

³¹ Kənə gwe mastad kənda, gunə, iki yakən gwe ləba gunə də wotlti adəp ləba u,

³² Ngo nə nəgu in wotl tu, an ngətl kap na dwa nə nalti, ap pəlbəs mil toh, yatł ma as man nda a gwasən wasi.”

³³ Nə cimbəlti dibəli Yesu dləm misi shilən ki Lya, ndace nə mantiwasən.

³⁴ Ti də pissi ulənwai, sai nə cimbəlti. Iki ti pi' mil kushtiwasi ko yanngi a malgəni bə nə cimbəltiwai.

³⁵ Age'cinisi, nə cin bəlnja ti nda u, i Yesu ul mil kushti wassu, "Mi' dəkəcin tyatən bi dləka ka."

³⁶ Nəsza dopga ki mbalən akalū, is zəga neti kau u nə tida u age kundələn ki mali, na kundələn ki mali si amalğən wasi.

³⁷ I bal lya ki mali mul yetəl dlitodi, i bəski mali go' tlti lya də lyap jakə' kudələ nisi.

³⁸ Yesu bo ati tu kal age kundələn ki mali atən lumutti, ati nde enbudi. Iki mil kushtiwasi is dliti də enbudi, is ultisu, "Mul lashti, mun məshti kin də entiwaya?"

³⁹ I' hilya də enbudi, i' mati etəlli, i ultisu "dəm shot!" Iki i yetəlli mudī, i kumlu dəm shot.

⁴⁰ I' ulsisu, "Tən gaki yakən lakida ikumən banti nəgu? Hal nəgun lati mbatl kən nuna?"

⁴¹ Iskum banti iye, is ulyelsənisu, "Wo kəngu? Yetəl nə mali ki dlika si bətl shilən wasi!"

5

Yesu Ndokəl Mul Besən Migatli

¹ A Yesu ne mil kushtiwasi is bəci bidlilka age atl ki Galasinawa.

² Nə pe'tuwasi dīge kundələn ki mali, iki mul du mi'gatlon kəngu te' gelu gum mbalən i mbə ma Yesu.

³ Ti bo lugum mbalən kən ki lə dəm tuwasi. Mul ma'kəndətti dəwai, ko nə ulkəndə mbalən kidom.

⁴ Tən a tle kəndəti toh nə asən nə ulkəndə mbalən ki dom, ati babatlti, a cacal dom ki tən asəni. Mul ma'pəlti ulən dəwai.

⁵ Gasi nə dləncin a gelu gum mbalən ti dəmti, nə tən zəga, ati latiyali, ati gələshti dli wasi nə zənga.

⁶ Nə en Yesu te' lolu u, i' em kitəl tya mati i' gus akinawasi.

⁷ I' layali i' usu, "Yesu yakən ki Lya mul nalti, ya lakənmiki? A maki nə Lya yi, bə hwoti besən ləba wai."

⁸ Tə ndan akinawasi nəgu u tən gaki Yesu ultisu, "Za mulu, Ki du mi'gatli!"

⁹ I Yesu gyemti, "Ya kən ki shinwagi?" I' ultisu, "Shin i kənki, hututu, iki mi dimbəli."

¹⁰ Iki i' go' gyep Yesu bə'katsi də kiwai

¹¹ Amaləbisi lu byatl dəs kiban də suttən mis calgadli.

¹² Mi'gatli gyemti is usu, "In kəndəgu katmi swa ge dəs kiban yi, tən te gesi."

¹³ I Yesu ndəgisi. Iki yi du mi'gatli peki, is te ge dəs kiban nisi. Dəbətł ki dəs kiban nisi sən pətl zangu lop, is hilya nə kitəl, suttən mis calgadli is ndage mali ki dlilka is gəli.

¹⁴ Aki kən mil byatl dəs kiban ni tlə nə kitəl, is su dləm shilənni age bas gatli nə mil gatli. I mbalən bə si' en ulnə nda u.

¹⁵ Nəs bə ma Yesu u is en mul nəs pekəli mi'gatli ngu ki dəmi, nə luluti ki laki adli, ti ge dliwasi dafanu, is kum banti.

¹⁶ Ginəs pəl ulisi a tən dwadən wasən u, is go' palli' mbalən shilən ki ulnə nda u nə mul mi'gatli nə dəs kiban yi u

¹⁷ I mbalən nisi pi Yesu ti' zaki atlwasən.

¹⁸ Ti te'ge kundələn ki mali kən ngu, mulnə da du mi'gatli dā u bəltibi ti' dām mati.

¹⁹ Yesu a ndəgi tuwai, i Yesu ultisu, “Lə libi ma yalsənə wagi, a pisi bas ulnə Lya pəliku, nə ci'gontuwagu nə' eni u.”

²⁰ I' zəga libi, i' tege dləm shiləni a Dikapolis ki bas ləba u nə Yesu pəlitu. I kum mbalən i kum ulki gagashinti.

Ndokəl Yakən ki Yayilus nə Kəli mul Bəna' ki Hwula

²¹ Nə Yesu dəkəci tyatən bəgasi gwa u ge kundələn ki mali dādānu u, I bal dopga ki mbalən gandəlti. Ati abi dlilka.

²² Iki mulən ngu age bas mul kina ki lu dopga ki Yahudawa, mul shin Yayilus. Nə en Yesu u in nda akina wasi,

²³ I' bəlti bi balbali, i' ultisu, “Yakuyini yakənkəli ti abiki məshti. Ami bətlki bi ngadī ki zittoh təngaki tin ndodā.”

²⁴ Iki is zəga neti. Bal dopga ki mbalən də bəlti kali, asi gyepti.

²⁵ Iki kəli won ngu ta pəl hwon kutl nə lobpi a hwula də binetti,

²⁶ Kəli u ta tle bal bəna a toh ki mil bəlt igən dibəli, ta gəl kum ulnə ni' dā u, i ngo nənəgu tambi ndotuwai, kina kina gonti dā.

²⁷ Nə kumi də dləm Yesu u, i' mōlti te' kalki Yesu age dopga nisi, i' tən bi lulugəl ki Yesu.

²⁸ Tən ti usu a mbatl tluwasi, “Lulugəl ma atəni u, an ndoti.”

²⁹ Aləbi bina' ki hwulawasi dləli, i' kumi a dliwasi ta ndoki gontuwasi.

³⁰ Aləbi aləbi nə Yesu kumi ndəlton a pedi getu, iki i' go' yalu age dopga, i' usu, “Wokən tən lulugəlɲi?”

³¹ Iki i mil kushtiwasi ultisu, “Ki ye' dopga ki mbalən nəgu, a usu, wokən tənka?”

³² Iki i Yesu yalu kali təngaki ti' en mulnə pəli' nəgu u.

³³ Kəli yi nə man ulnə ndaniti u, iki i' bə nə banti, ati nyep̄ti ki dli i' nda a kina ki Yesu, i kəliyi pi Yesu bali.

³⁴ I Yesu ul kəli usu, “Yakuyini, lati mbatluwagi a ndokəlki. Mboci lau, ka ndo də gontuwagi.”

³⁵ A tige shilən, iki gyenkənngi te' libi ki Yayilus, is usu, “Yakuwagi ta məci, yalakida ki'la' mul lashti də bənaɲa?”

³⁶ Yesu a pal kəm tən ulnə si dləm̄ti uwai, i' ul Yayilus su, “Bi kum bantuwai, la mbatl katl”

³⁷ Ta za mulən a bəsi kaluwai iki Bitlus, nə Yakubu, nə Yahaya yalse ki Yakubu si bəlti kali

³⁸ Nəs mbəci libi ki Yayilus mul kina ki lu dopga ki Yahudawa u, is kumi wotilu, nə kulu, nə latiyali yenti ɲawai ba kumti ɲawai.

³⁹ Nə te' gibi u, i' Yesu ulsisu, “Yalaki ɲa ki wotilu nə kulu ɲa nəgu? Yakəni kiməci tiɲawai, nde yembukən tiɲa.”

⁴⁰ Iki is pəli gyetlti ki mbəlti. Kalki ki Yesu a pekəl mbalən nəsi kumwasən tuwa dlayi, iki i' kan bwasi ki yakənkəliyi nə dyawasi nə mil kushtiwasi guni netu, is te' gelu u nə yakən kəliyi ɲa u.

⁴¹ I' Yesu goppi toh, i' ultisu, “Talita kumi”, iki, “Yakənkəli, am̄i utlkisu, hilya.”

⁴² Aləbi aləbi yakənkəliyi hilya i' go' ləti. Təngaki timul hwon kutl nə lop kəni. Gu lakisi ulki

gagashinti iye

⁴³ Iki i' matisi bæ mulən kum shilən uwai, i' ulsisu dādanu si' bəl yakən kəliyi ulki dāmi.

6

A Nazalat is nge' Yesu

¹ I Yesu za' ləbisi ippal tiya ge' gatluwasi, I mil kushti wasi is bəltikal.

² Nə Cin shuti pə' u, i' gop kulcissi age'lu dopga ki Yahudawa, dibəl mbalən yi nə ləbi u si ga'ti kəmu is kum gagashinti, asi ussu, “A ukən mulu mbi ulu nəgu u?” Is ngemti, “Undi mallaba ukən ninnəgu? Undi gagashintu kən ti pəlti nəgu?”

³ Guki mul tlatti ləba u waiwa? Yakən ki Malyamu nə yelse ki Yakubu, nə Yusupu, nə Yahuza nə Saminu? Yelsəni was mudli simi ne'sə a kiwu waiwa?” Is nge'ti.

⁴ I Yesu ulsisu, “Mulnjeshinkən nənda mbin nalti ge'gatluwaswai nə ge' yelsəniwasi nə a libi wasi.”

⁵ Taman pətl ulki gagashit tiya kawai, iki is zi mi'gonti ginə bəs dibəllwai u toh is ndoki.

⁶ I' kum gagashinti nə hotl la'ti mbadlawasən. I'go' duk tiya ge' mil gatli ati kulcissi.

Yesu Shin Mil kushtiwasi Kutl nə Lob

⁷ Imbe mil kushti kutlh nə lopi bi is shinsi lob lob. Ibbəlsi ndəlti tən du mi'gatlə.

⁸ Ippisi i' usu, “Bə kamən ulənwai də lə tuwasənwai kumbəlkən ki kamin katl bəs kan ulki dāmiwai bə kamən kulu wai bə kamən ulpwai.

⁹ Shimən kaptəlan, ngo nənəgu bi mbələn lu'ləgəl tənkiwai.

¹⁰ Libi u nə ka shitin ləbi u a' dəmni ləbi hal a' za'kən gatlıda.

¹¹ Lu u nə bəsa njekiniwai u ko sa nge kupkini u, za'kən gatli abatən kushka ki asənwakən taka gaki tədəm dətłkəm də ma'si."

¹² Nəgu si peki asi dləmi' mbalən shilən ki Lya gaki sə' za' pətl bezən ləba.

¹³ Is pekəl mi'gatli dibəli, is suwati mi'gonti dibəli mili is ndoki.

Mushti Ki Yahaya Mul Baptisma

¹⁴ Nə guu Hilidus kumi nəgu u, tən gaki Yesu apəl shin i, gemma si usu, "Yahaya mul pəli mbalən baptisma ti tlilya ge' mi' məshti, I lakıda ti nə ndəlki kyautən ki gagashinti də pə' ma'tıda."

¹⁵ Gen də usu Iliya ni, gen ne si usu, "Nəm kən ge mul njeshinkən ki Lya ki dğini."

¹⁶ Nə Hilidus kumi nəgu u, I' usu, "Yahaya u na patti ga taka u hilya ge' mil mushti!"

¹⁷ Ti Hilidus nə gawasi illaki sə' gop Yahaya, is ki ndəti as la'ti ge'lu kəndə'mbalən. Tə pəllən gu gaki Hilidiya kəli ki yelse wasi Philip, gunə' kanti ippalti də kəliwasi.

¹⁸ Tən gaki Yahaya ul Hilidus su, "A mbuni ki dəm nə kəliki yelse wagwai"

¹⁹ Tən gaki nəgu Hilidiya ngap Yahaya a mbatldli, ti lyamti tə' tloti, ngo' nənəgu tamaniwai gaki Hilidus.

²⁰ Hilidus də' banti Yahaya, gaki ti mani Yahaya mulzo' mbatł kəni mul pətl ləba kizokini, I lakıda bə tida za'ti ulən ti nda nətiwai. Hilidus in tikum shilən ki Yahaya u də hwottiti, ngo nənəgu ti bəldə kupti də shilən u, ti kup hwol mbatł nə kup ti.

²¹ Iki ipmbi shitu nə cin ki zə'ti mbə u, ip pəli Gumsisi wasi nə bas mi'kina ki dlati ne' bas mbalən ki Galili daddabəl.

²² Nə yakən ki hiludiya tete' dlom də nyeptu, i mbuni Hilidus ne'səbəlswasi. I Guu ul yakən kəlisu, ngem ulnə ki lyamti u an bəlki.

²³ I Hilidus ndəgiti nəzal ulnə ka ngemi u an bəlki, “Ko ti bwasti dlom ki guntikəni.”

²⁴ Ippeki, in ngem dyawasi, “Yakən ta ngemi?” I dyani usu, “Gaki Yahaya mul pəli' mbalən baptisma.”

²⁵ A ləbi aləbi is susu' nə dleuti, ma' guu i' ultisu, “Ami lyamti nəgun nəguni ki bələn ga ki Yahaya mul pətl baptisma, age' gal ki pəti.”

²⁶ I mbatl ki guu lewi, Ngo nənəgu gaki ta ultisuyi nəzal akina də səmbəlswasi, təkən lyapti ti' ultisu zakiwai.

²⁷ A ləbi i guu la' mul shinkən wasi, illaki səm mbəl ga ki Yahaya. I mul shinkəni le' kotl ga ki Yahaya tedi a ge'lu zəm mbalən.

²⁸ Im mbəl gami age' galpəti, ib bəl yakən kəliyi, i yakən kəliyi bəl dyawasi.

²⁹ Nə mil kushti ki Yahaya kum shiləni u, is mbə is kan dli i, is guti.

³⁰ I mil shinkən ki Yesu is pal te' ma'ti, is dlimi' mus ulnəs pəli u, nə ulnəs kulci u.

³¹ I Yesu ulsisu nganni tən na' shu'ni ge' lu u nəbə mbalən də wai u, gaki mbalən didəli si ləti asi palti, mbi' dlil də damtima mil shinkən ki Yesu ma sambiwai.

³² Is zəga ge' kundələn ki mali si nəgwasən lu u nə bə mbalən də wai u.

³³ Iki mbalən dibəl, is yen zə'ga wasən, si mansi,

mus mbalən kige gadli nə ləbi u is dululu is ngətl
nə mbəkəsti.

³⁴ Nə pe'ti ki Yesu diğə' kundələn ki malu, i'yen
dibəl mbalən i' kum ci' gon twasən, gaki si kənə
mbəla u nəbə mil be'lsi dawai u. I' go' kulcissi ləba
dibəli.

I Yesu Bəl Dibəl Mbalən Ulki dāmi

³⁵ Nə cin bəl nja tənda u i mil kushti wasi mbə
ma'ti, is ultisu, “Ləbisi ngu mbalən dawai, i ngu cin
bəl nja ti ndayi.

³⁶ Za' mbalən nisi sə' zəga tiya ge' gatlu nə nja
aki u, sə' uli gawasən ulki dāmida.”

³⁷ I' ulsisu, “Kinibo bələnsi ulki dāmida” Is ul
Yesu usu, “Ulki dāmiwasən nə pətl bwasti dlom ki
upki lii hwon nəm kikyautən ki yakən mbalən, tən
ullisi ulki dāmi dāngwa?”

³⁸ I Yesu ngəmsi, “Ulki dāmi nəmi nikini? Su'
yanini.” Nəs yani todu, is ultisu, “Ləpa nantam
kəni, nə kes lob.”

³⁹ I Yesu ul mil kushti wasi usu sə' bwas mbalən
tiya as dām atli tiya tən di'me.

⁴⁰ I mbalən dām atli swai nami kutl kutl ləbə
kutl, nami kutl kutl ləbə nantam.

⁴¹ I Yesu kan ləpa nantami nə kes gudəl lopisi,
it taki lya, i' gode Lya, i' caccal ləpa i, ib bəl mil
kushti wasi sə' buwasi mbalən, is buwasisi kes
lopi dadanu.

⁴² Muswasən is dāmi i kəmsi.

⁴³ I mil kushti yem dəs kutl nə lop ki ləpa
gunə sa u nə kesi.

⁴⁴ Dibəl ki mwani yi nə dāmi u sa təla zangu
nantam.

Yesu dā lə' tən mali

⁴⁵ Nəguni i Yesu la' mil kushti wasi sə' tege' kudələn ki mali sə' ngətl ti də ɖakəshti tiya Basaida, tiya ge'lu yiwon ki bal mal, i ul mbalən su sə' zəga.

⁴⁶ Nə' zasi u i totən zənga də gyem Lya.

⁴⁷ Nə gas pə'u, kudələni tiya dlom mali, Yesu tən bəgasi nəm nə gwası.

⁴⁸ Nə' en dəl kudələn də hwottisi u, tən gaki ndəl ki yetəl, adlom gasi i'go lə te'tənsi, a ti lə'tən mali. Ippəli kənə tə' ɖakəsh si,

⁴⁹ Nəs yen ti də lə' tən malu, is yeni kənə nul kəni, is la' yali.

⁵⁰ Tən gaki kapuwasən i ba'gobsi nəs yentu. I Yesu bulisi bi aləbi, i' ulsisu, "Bə banniwai amini."

⁵¹ Iki it tege' kudələn ne'si, i yetəli mudı. I gagashi' gob mil kushti wasi,

⁵² gaki saman ulən tən ləpa gunə bəl mbalən zangu nantam is ɖamti da uwai, gaki mbatld-lowasən a kangəli.

Yesu Ndo'kəl Mi'gonti a Jenisalata

⁵³ Nəs ɖakəci, is mbəci ge' atl ki Jenisalata, is kəndə kudələni tən bigasi.

⁵⁴ Nəs pe' dıge' kundələni u i mbaləni mansi.

⁵⁵ Is ngwal atlisi nə kitəl, is go' ka' mi'go' tottən lumut si tala'si tiya ge'lu u nəs kumi ti da u.

⁵⁶ Mus lu u nə Yesu ləɖa u, bal gatli ko yakən gatli, as mbəllıci mi' gonti abi lu dobga, as ngemti səttin bi lulə gəlwasma. Ginə təntu is ndoki.

7

Ulnə də Beza' yakən Mbalən u

¹ Nə palisiyawa nə gyen mi' bətl lashti zhil ki Musa ginə mbə te' Ulshelima is domga ma' Yesu.

² Is yeni na mil kushti wasi si damti sida o'kəl towai tēngaki bətl ləba ki mi' kina.

³ Palisiyawa ne' Yehudawa sən də damti pawai senə sa o'kəl toh pa, gaki si bətl ləba ki mi' kina.

⁴ In sa pal te'ge'lu dobga ki ulti nə ulti taka u, sən də damtipawai senə sa utisi mal takapa. Undə laba endə difəli nəsmbima' mi'kina wasən asi pəlti, kənə ki o'kəl gali ne' ki twom mali ne' kal ki dom.

⁵ I palisiyawa ne' mi' kulci' mbalən zhil ki Musa is ngemti, “Ya lakida mil kushti wagi sida bətl ulnəs mbima mi'kina wasən u wai, si damti bəsida o'kətl towai?”

⁶ I' ulsisu, “Bali Ishaya dləmi tənkini, mi' bəna ki dwadən, kan u nə də ki laci u:

“ ‘Mbalənyi agabi ki naltəni,
mbadlwakən lolu nə ami.

⁷ Bətl Lya wasən u bali wai,
ge'shu ki zhil ki Lya, zhil ki mbalən kən si
kulcissi.’

⁸ Ka lakən zhil ki Lya taka i, ka ngapən zhil ki mi' kina i.”

⁹ I' ulsisu, “Kimanən shitu ki la'ti zhil ki Lya taka huti aki ngapti zhil ki mi' kina.

¹⁰ Gaki Musa usu, ‘Nal bwagi nə dyawagi,’
‘Mulnə, abyal bwasu ko dyawasu, a tloti.’

¹¹ Ngo nənəgu kini ki usu, in mulnə azi ulən tēngaki ti' dəl bwasi nə dyawasi adəm Kolban i',
(iki, abəl Lya i)

¹² nəgu katl, kəkən za'titi tə'pəli bwasi ko dyawasi kyautən ki ulənwai.

¹³ Nəgu lakida ki də katshilən ki Lya baliwai gaki bətl zhil ki mi' kina. Ki njikə' pətl undigi.”

¹⁴ Dədanu i Yesu taki difəl mbalən bi, i' ulsisu,
“Kumənnəni muswakən, a'manangu.

15 Ulnə də su' ge' yakən mbalən tu'dla u i də bezətiwai, ulnə də pe'tito' ge'tu də bezəti."

16 Mul kəm ki kumti, ti' kumi,

17 Kalki za'ti hwu'mbalən i, nətte libi u, i mil kushti wasi is ngemti yakən cimbəlti u də dləmti.

18 I' ulsisu, "Kinima kimaniniwaiya?" "Ulnə də suge' mbalən tu'dla u, kən bezətiwai,

19 Nəbə ambadlwəs kən suwai u, atu'da'ka su, tu'nəgu təpekki." Nənəgu Yesu pal mus ulki dəmi ki zeki.

20 I' usu, "Ulnə dəpe'ti to'ge' tu'ki yakən mbalən u idə bezəti.

21 A tugi, age' mbadl ki yakən mbalən, kən bezən ləba dəpe'ti, kənə kwonti, nə mægəlti, nə tlom mbalən,

22 nə pəti, nə lyap ləba, nə ngashti, nə ship totugi, nə nge Lya, nə ndau bishitu, nə bezən dəmti, nə nalkiga, nə kon nəmbalən, nə ndokənti.

23 Mus bezən ləbagi atu'kən sipe'titodi, si də bezən mbalən."

Lati mbatl ki Kəli Solopinikiya

24 I Yesu za'ləbi illə Taya nə Sidon. It tege' libiwon, ta lyami təmulən maniwai ngo' nənəgu a hwunwai.

25 Kəliwon, gunə du mi'gatli gob yakuwasi, nəkumi Yesu də ki u, illə in ndakina dākka.

26 Kəliyisi yakən Helinawa ni, atlki zətti iki Solopinikiya ni. In ngem Yesu təp pekkəli yakuwasi du mi'gatl taka.

27 I Yesu ultisu, "Hwe təkəm mil pa, gaki a'mbuni akan ulki dəmi ki milwai təbəl kadiwai."

28 I kəliyi ndəgiti i'ultisu, "Mul nalti, ey nəgudə, ngo'nənəgu kadi nəndə dəb bi ki mil."

29 I Yesu ultisu, “Gaki shilənwa'gu, paltya, du mi'gatli aza' yakuwagi yakənkəli.”

30 Nə' paltya libi u ille'mbi yakuwasi kəmuḍi tən lumutti, du mi'gatli apeki.

Yesu ndokəl mul nə bəda kup kəm nə ma'shilənwai u

31 I Yesu za' lukə Taya, i' bəli Sidon tən shitu i' bəli Dikapolis illə dlilka ki Galili.

32 Is mbəlli' mulnə bəda kub kəmwai u mul dəḍḍəti, is ngemti təsziito.

33 I Yesu Kanti ispal malgəni' ki hwu' mbalən, i Yesu shim mil toh age' kəm ki mulisi, ibbeza makkən, ittən ləgawasi.

34 Illa'ga lya immbə mbadli, i'ultisu, “Ippata!” (Iki, “buli!”)

35 I kəmwəs buli, i ləgawas laki, i'gob shilən.

36 I Yesu dlimisi bəs dlimi mulənwai. Sine se mbətl dləmtitənki siḍa.

37 Is kumgagashinti, is usu, “Tapəl mus ləba mbuni! Mulnə bə ḍa kubkəmwai u ma ta kumi i, mul dəḍḍəti bima taman shilən I.”

8

Damti nə Mbalən ki Zangu Upsi
(Mt 15:32-39)

1 Age cinisi i hwu' mbalən domga ḍaḍanu. Ulki ḍami nisi ḍawai, i Yesu imbe milkushti wasbi, i' ulsisu,

2 “Ami kub go'kə' hwu mbalənyi, gaki asəti mutti maki ngu asi ne'kəni, ulki ḍami nisidawai.

3 In a zasi sa zəga libi nə kuzən u, səkən ma'mbəkəshti libiwai, i ngu nami pe'ni lolu.”

⁴ I mil kushti wasi ndəgiti is ultisu, “A ukən tə mbalən mbi ulki dāmi u nətə kəm mbalən age'dəlgən u?”

⁵ I Yesu ngemsi, “Ləpa nəmi nikini?” Is usu, “Ninngi.”

⁶ I' ul dibəl mbalənsu sə'dəm atli. Nə'kan ləpa ninngiyi, i' gode Lya dā, iccācali, i'go' bətl milkushti wasi sə'bwasi mbalən, is pəli nugu.

⁷ Kwesen nisida ten ngulen. Nə' gode Lya u, ippi milkushti wasi sə'bwasi mbalən.

⁸ I mbalən dāmi i kəmsi, i milkushti wasi yemi is njikən dəs ninngi nəgunə sa u.

⁹ Mbalənisi sa pəl zangu upsi. Kal ki pallisibi,

¹⁰ ittege' kundələn ne' mik kushti wasi, illəge' luki Dalmanuta.

Palisiyawa dā Lyap Ye'lwadī

¹¹ I palisiyawa gop ngep Yesu. Tən sə' cimbəlti dā, is ngemti, tən gaki tən mbokisi toh tən lwadon sul lya.

¹² I Yesu mbə mbadli lolu, i'usu, “Ya lakida kini mbalən kinəgun ki ngep lwadda? Bali amipi' kini, kənbətlkin lwadon sul lyawai.”

¹³ Iki is izza'si, ittege'kundələn ki mal, iddakaci tiyatən bigasika.

Yis Ki Palisiyawa Nəki Hilidus

¹⁴ Imilkushti was musni sa kan bilediwai, ləpa nəm kən nisi katl ge'kundələni.

¹⁵ I Yesu dəllisi kəm, i'ulsisu, “Yanən lu kizoki, apən demdem nə yiski palisiyawa nəki Hilidus.”

¹⁶ Is shilən dādđasi, “Is usu tən gaki biledi nimindawai.”

¹⁷ Yesu man ulnə si dlimti u, i Yesu ulsisu, “Ya lakida iki usu biledi nikin dawai? Hal nəguni ka

manini uwaiya? Hal nɛgun kin ɗa yentiniwaiya? Mba dlwakɛn a ndɛdɛli kikɛn mantiniwaiya?

¹⁸ Dwadɛn nikiɗa bɛki enluwaiya nɛ kɛm nikiɗa bɛki kumtiwaiya? Kɛɗa dabɛtl kiniwaiya?

¹⁹ Na chali mbalɛn zangu nantam lɛpa nantamu, mbutu nɛmi ki yemini ki bigeyi gunɛ sa u?" Is ultisu, "Kutl nɛ lop"

²⁰ I Yesu ngemsi lɛpa ningi u na chali zangu upsi u pa? Mbutu nɛmi ki yemini? Is ultisu, "Ningi."

²¹ I ulsisu, "Hal nɛgun ma, ka manini u waiya?"

Yesu Ndokɛl Dwawon a Batsaida

²² Is mbɛkɛci a Batsaida, i mbalɛn en mbɛlli' dwawon, is bɛlti bi tɛttɛnti.

²³ In ngapi dwanisi toh, it mbɛti malgɛn gatli. Ibbetze'makɛn a dwadɛn, izzɛ'toh, i Yesu ultisu, "Kɛn ɗɛ ye' ulunya?"

²⁴ I dwani ya lulya, i'usu, "Ami yen mbalɛn; kɛnɛ pɛti asi duti"

²⁵ I Yesu zɛ'toh tɛn dwadɛni ɗaɗanu. I dwanisi bul dwadɛn wasi, in ndoki, i'yen lu kizoki.

²⁶ I Yesu ultisu, "Paltya libi, bɛ tege' yakɛn gatluwai."

Shilɛn Ki Bitlus Tɛn Yesu Tiki Almasihu

²⁷ I Yesu ne' milkushtiwas, is tege' mil gatli Kaisaliya Pilibi. Tɛn shitu in ngemsi, "Ya mbalɛn ɗɛ mbetɛni?"

²⁸ Is ultisu, "Yahaya mulpɛtl baptisma; gyenne, Iliya; gyenne ɗaɗanu, si usu nɛm ge' mik nje'shinkɛn ki Lya kɛni."

²⁹ In ngemsi, "Kinipa yaki mbetɛni?" Bitlus ndɛgiti i'ultisu, "Kikɛ Almasihu."

30 I Yesu dālisi kām bās dlāmi mulən ulən təntwai.

Yesu Dlām Undi Məshtu nə Təppəli U

31 I'gop kulcissi, yakən mbalən nən tlebbəna dibəli a ngeti, ma mikkina, ne' bas ləbasi, ne'mik bətl lashti zhil ki Musa, sən tloti, kalki mutti maki tən tləti lya dādanu.

32 I Yesu dləmisi shiləni kan unə sə'mani dā u. I Bitlus dəlti malgəni, i'gop matiti.

33 Ngonənəgu nə Yesu yalu kalu i'ya milkushti-wasi, im mati Bitlus i'ultisu, “Pəlolu nə ami shedan! Ge mbatlwagi ləba ki Lya dawai sai ki mbalən.”

34 Imbe hwu mbaləni bi ne'milkushtiwasi, i' ul-sisu, “Mul lyab dəp mul kushti ini, tənge' gawasi, a'kan gədlənnga ki bənawasi, abbələn kali.

35 Mul lyab gawasi, tənholiti, mulnə a hol gawas gayi u, gaki shilən ki Lya u, ziti tida.

36 Yakən ti yankən mbalən mbi intambi dəb ləba mus, ge shu ki gawasu?

37 Yakən dādanu ti yakən mbalən bəli tən gaki ti'ul mbatlwas dā?

38 In mulnə a kubsha i u nə shilən i u, age' hwon ki nge' ngapti ga nə pətl bezən ləba, yakən mbalən ma tənku b shaki matti, inta mbə ge' natl ki mulzətti u ne' milshinkən ki Lya kizoki.”

9

1 I' ulsisu, “Bali bali ami dləmikini, gendā ki dləli aki səkkən yen məshtwai, sai nə sayen gukki Lya a mbə nə ndəlti.”

Shotti Ki Dli ki Yesu

² Kalki mutti mækka i Yesu kan Bitlus, nə Yakubu, nə Yahaya, sinə gwasən it tolsi tən pyasti zənga. I dliwas shoti.

³ I luləgəlwas hwali sol adi kaddwadən, kan u nəbə mulən kən ma' pəlti nəgu tən dəp ləbawai u.

⁴ I Iliya nə Musa is pekkisi, a shilən ne' Yesu.

⁵ I Bitlus ul Yesu su, “Mul lashti, a mbuni nəmini ki u. Hwe tən pələn kəs maki, gudəl nəm gwagi, nəm ki Musa, nəm ne ki Iliya.”

⁶ (Ta hwol ulnə tətł dləmi u yi, gaki sa kum banti.)

⁷ I lyawon tləttodi i idlasi, i kum yalon ge'lyanisi, ti usu, “Guki yakuyini ki lyami. Kumənti.”

⁸ Bənə mantiwasənwai sige nəgu is yalu malgən dəsi sayen mulənwai, Yesu ka'tł ne'si.

⁹ Sige' pe'ti suttən Zəga, I Yesu pisi bəs dləmi mulən ulnəs yeni u wai, sai nə yakən mbalən a hilya dige' mi'məshti.

¹⁰ Is za'shiləni ge' dlomwasən, asi shilən ne' yelsəni yakənki “Hillya ge' mi' məshti.”

¹¹ Is ngemti is ultisu, “Ya lakida mi' bətl lashti zhil ki Musa də ussu Iliya ki mulpatł su' pa?”

¹² I' ulsisu, “Iliya ki mulpatł pa, appal mus ləba. Imikənda ki laci tən yakən mbalən, tən tle'bəna dibəli, as ngeti?”

¹³ Ami pikkini, Iliya a ləge tambəyi, sa pəlit ulnə təmisida u i, kan unə da ki laci təntu.”

Yesu Ndokəl Yakən Mulmi'gatla

¹⁴ Nəs palte' ma' na mil kushti wasu, is yen hwu mbalən aga ndəlsi i, mi' bətl lashti zhil ki Musa də shottibi ne'si.

15 Nə ye' Yesu, mus hwu mbalənyi is kum gagashinti, is lətemma'ti nəkitəl, sə' shinnitti.

16 In ngemsi, "Shoti bi kiyakən kinida ne'si?"

17 I gudəl nəm ge'mbaləni ndəgiti, i'ultisu, "Mul lashti, i ngu, a mbəlli' yakuyini, gunə mi'gatli ki nge' shilən nidda.

18 Nəta totəntu, sai nə tala'ti atli, a biwas dəpə't pukətkət, a ti ashti shinwasi, ati pə'sanganga. Adlimi milkushti wagiya səppe'kəlti, sa maniwai."

19 I Yesu ndəgisi i'ulsisu, "Kini mbalən ki nəgun u nəbə kida la'ti mbadlwai u! Anəmi taman dəp ne'kini? Anəmi taman ngashtibi nəkini? Mbəlli nən yakəni."

20 Is mbəlli' yakəni. Nə mi'gatli yen Yesu u, aləbi aləbi i mi'gatli bat yakəni, i dliwas gon nyepi, in nda atli i'go' bədəlti, a biwas də pət pukətkət.

21 Yesu ngem mul zə'yakəni, "Kənə anəmi uli mbitu?" I bwasisi usu, "Addi na' yakən.

22 Ta tle la'titi ge' utu ko mali, gaki tətlotida. Ngo nənəgu kən ma'pəl ulən u, kum gontinən a dəlmi."

23 " 'In kən manti u?' " I Yesu ultisu, "Mus ləba mul pə'kəni ma'mul la'ti mbadlə."

24 Aləbi aləbi i bwasi ki yakəni usu "A la' mbadlə. Kati ləshi la'ti mbadlə taka!"

25 Nə Yesu yen hwu mbalən də kitəl tedu, im mati du mi'gatli i'ultisu, "Ki, mi'gatlu mul nge' kup kəm nə shilən u, a piki bwaski kiti, bə tege'ti nəwai."

26 Kalki la'ti yalki mi'gatli, illi'ti nə ndəlti, dləwas də nepti, ibbwasti nəti. I yakəni palkəni hwum mbalən, i ge' mbalən kiləbi dibəli nami usu, "Taməcci"

27 I Yesu gobto wasi it tləlti lya, i' hilya gal.

²⁸ I Yesu telibi u i mil kushtiwas ungemti a malgəni is ultisu, “Ya lakida ma man pekkəltiwai?”

²⁹ I Yesu ulsisu, “Undiyi nənda pe'twai sainə ngeb lya.”

Yesu a Dlim Undi Məshtu Nətə'pəli u Dadanu

³⁰ Is hilya dıləbi, is beu tiya Galili, Yesu alyami tə mullən maniwai,

³¹ gaki ti kulci' mil kushtiwasi, ti ulsisu, “Sənbəl yakən mbalən ma'mbalən, sin tlotti, in sa tlotu kuma, kalki mutti maki tən tləti lya.”

³² Sine saman shilənəwai, si banti'ngepti.

Wokən Ngəli nə Nalti?

³³ Is mbə kapalnahum. Nə'te'libi u in ngemsi, “Yaki dlimtin tən shitu?”

³⁴ Ama sa shilənwai, gaki tən shitu sa shilən i tən okənki baliwasən.

³⁵ Iddəm atli, imbe milkushti was kutl nə lopi bi, i'ulsisu, “Mulnə də lyamti tət dəm mulkina u, tikə mul dəb yakəni, addəm zheli ki mbalən.”

³⁶ I'kan na'yakuwon, izziti adlom dəsi, illuti adli, i'ul sisu,

³⁷ “Mulnə a nje na'yakən kənə gu u gaki shin i u, ami tə njeni. Mulnə nje u, ami təh njewai, mulnə shinən suduh tə njeti.”

Mulnə da gemmini wai u, ginən kənə

³⁸ I Yahaya ultisu, “Mul lashti, miyen mulən də pekkətl mi'gatli nə shin wagi, in ultisu təs zaki, gaki tida bəlmə kalwai.”

³⁹ I Yesu usu, bi hane twai. Mulən kən pəl gagashiti nə shinyini, apa aləbi aləbi abbyalənwai.

⁴⁰ Mulnə bə də leu badl nəmini wai u, ginən kəni.

⁴¹ Mulnə abəlkin mbəga mal nəm gaki kini ki Almasihu u, bali ami pikkini, təkən hol ulnə səbbəltwai.

Shitu ki pəl Bezən Ulən

⁴² Nətə mulnən la'gon ge'na'mili mi'la'ti mbatl nə ami təppəl bes ləba, nən ngətlitti səllaki'bal yegən nə'ti hwu a yaldakka, a la'ti swage'bal mali.

⁴³ In towa'də la'tiki dəpəl besləba u, a pocitaka. Nən ngətli' ki, ki tege' gukki lya nə ndola toh, də gunə ki' tege' utu nə toh lopu, utuyi mul pəshtiwai.

⁴⁴ [Aləbi zhibəl mi'cissi nənda məshtwai, nənda mbəshti utuyiwai.]

⁴⁵ In asənwa' də la'tiki də pəl besləba u, a pocitaka. Nən ngətli' ki, ki' tege'gu'ki Lya nə ndola asən, nə səllaki ge' ban utu nə asən lop.

⁴⁶ [Aləbi zhibəl mi'cissi nənda məshtwai, nənda mbəshti utuyiwai.]

⁴⁷ In dwadən wa'də la'tiki də pəl besləba u, a ngongoli taka. Nən ngətlikki ki'tege' gukki Lya nə dwadən nəm, nətə' laki age'ban utu nə dwadə lop.

⁴⁸ Aləbi zhibil mi'cissi nənda məshtwai, nənda mbəshti utuyiwai.

⁴⁹ Nə utu sə'okkəl mbalən, kan unə də okkəl ləba nə kukkudu u.

⁵⁰ “Kukkudu ulki zekkini, in kukkudu i a hammu, nə yakən tə mbili' təptənki? A' dəmni nə kukkudu ge' mba dlwakən. Pələn dəbki zeki ne'yelsəni.”

10

*Kushti ki Yesu tən Bwasti kutletti
(Mt 19:1-12; Lk 16:18)*

¹ I Yesu hilya dɛləbi, illə ge' Atl ki Yehudiya, ne' tən bigasi ki dləlka Uldun. I hwu' mbalən maga ma'ti dādanu, i'kulcisi kan u nə'kuda u.

² I palisiyawayen mbə ma'ti gaki səccimbəlti, is ngemti is ultisu, “Kizoda tə yakən mbalən la' kəli wasa?”

³ Inndəgisi i'usu, “Ya Musa pikini?”

⁴ Is usu, “Musa bəl mbalən səllash lwabbatki tlot kutleti, ala kəliyisi.”

⁵ Yesu ulsisu, “Gaki ndəlki gawakən lakida i Musa lacikin zhiluda.

⁶ Amma tedi 'Lya kənənsi, mwani nə kəli.

⁷ Gaki nəgu a mulən za'dyawasi nə bwasi, an ngap kəliwasi.’

⁸ Nəguni si lopi as dəm dlinəm. Akinaki nəmkəni səkən dəmti dli lopkənwai.

⁹ Ulnə Lya a mani u, bə mbalən bwasiwai.”

¹⁰ A gip libine i milkushtiwas ngemti dādanu tən shiləngu.

¹¹ I' ulsisu, “Mulnə ala kəliwasu, in ngau kundu u, ko'kən ti pəlti nəki lopi.

¹² In kəliyi ala mwani wasu in ngau kundu u, tapəl kontu balu.”

*Yesu Alaki mil Albalka
(Mt 19:13-15; Lk 18:15-17)*

¹³ Mbalən də mbəllit Yesu na' mil gaki tətənsida, i milkushtiwas matisi.

¹⁴ Nə Yesu yeni nəgu u i uli cillo'si. I' ulsisu “Zakən na'mil səmmbə makkəni, bi hanesiwai. Gu'ki Lya ki unduwasənkəni.

¹⁵ Ami dləmikini, mus mulnə andə nə gukki Lya kənə gunə na yakən dəpəlti wai u, təkən teti ge'guntiwai.”

16 I Yesu kansi twadli, ati zissito, ati laki'si albalka.

*Yakən gidənsi mul usən
(Mt 19:16-30; Lk 18:18-30)*

17 Nə Yesu gollətu, i mulən pe'tetnəkitəl, ingus kinadakka, in ngemti i'ultisu, "Mullashti mul zo'mbadlə, yakəntapəli tambı dləwu nəbə kənpa'twai u?"

18 I Yesu ultisu, "Yalakıda i'mbeki zo'mbadlə? Mul zo'mbatl nəndawai sai Lya nəgwasi.

19 Man zhilgi, 'bətlo mbalənwai. Bə pəl kontwai. Bə məgəlwai, bədləm laga' tən mulənwai, bə dlu mbalənwai. Nal mikzə'ki.' "

20 I'ultisu, "Mullashti, mus apəl undigi a ami na yakən."

21 I Yesu yati ya'ki lyamti, i'ultisu, "Ul nəmkən bəliki lə ki'ul ulnə ni'zi u taka, a'bəl mingi nəbə ulən nisi dawai u, kən mbi ləba a Lya. Apa a'mbə a'bələnkal."

22 Nə kub shiləni i kinawasnda, izzəga ati du mbadlə, gaki usən nəddə eye.

23 A ləbi I Yesu ya milkushtiwasi, i'ulsisu, "Nən lotida təmi' usən tege'gu'ki Lya!"

24 Milkushti yi kum gagashit ki shilənwasi. I Yesu ulsisu dādānu, "Kini milini, nən lotida te'ge guki Lya!

25 Nəte'kə mul usən ge'guki Lya, nən ngətlə' tə lakumi təbbeu ge'shuki allula."

26 Is kum gagashit mulndəlti, is ultisu, "In nəgu ubo, wokən mbi pekkəlkən ngu?"

27 I Yesu yasi, i'usu, "Ma'mbalənbo mulpəkkənwai, ama bə ma'Lya wai. Gaki musləba mulpəkəni ma' Lya."

28 I Bitlus ultisu, “Mi ngu ma za'ləbəyi mabəlkikali.”

29 Yesu usu, “Bali ami dləmi'kini, mulən kən za'ti libi, ko yelsəniwas mudlə, ko yelsəniwas mwani, ko dyawasi, ko bwasi, ko milwasi, ko guwasi, gayini nəkuma shilənki Lya,

30 apa a'hwol mbi' dibəl ləba kutlkutl ləbi kutl ge' dəpki nəguni, nə libi, nə yelsəni mudlə, nə yelsəni mwani, ne' mi'zətti mudlə, ne'mil, ne'guh, i ngu kuma nə bəna. A lahila ne, ammbi dliwunəbə kən pa'twai u.

31 Dibəli kəkina nənəpaltikali, kikali nənəpalti kina.”

*Yesu a Dlim Undi Məshtu nə Təppəli u Dadanu
(Mt 20:17-19; Lk 18:31-34)*

32 Si to'ulshelima, Yesu də lə'akinadasi, a milkushtiwas də kup gagashinti, mbalənyi nə də bədl si kalu sima asi kupbanti. Im mbə' kutl nə loپی, amalgəni i'go'dlimissi ulnə tə mbitu.

33 I' usu, “I ngu mi sutin Ulshelima, sən bədl yakənməbalən ma'bas ləbasi ki Lya ne'mi'lashti zhil ki Musa, sin pocitti shilənki məshti, as bəl mingi nəbəş man Lya wai u.

34 Sin lakkitti bi, as bezze'makən, as li'ti, as tloti, kalki mutti maki kuma atli lya.”

*Ngepki Yakubu nə Yahaya
(Mt 20:20-28)*

35 Yakubu nə Yahaya, milki Zabadi, is sha'temma'ti, is ultisu, “Mullashti, mingepki ki pəlimi ulən.”

36 I ulsisu, “Yaki lyamtini ta pəlikini?”

37 Is ultisu, “Ndəgimi, cinkə te'ge' naltwagi, tə nəm dəm tən toshimtwagi, nəm tən tonawagi.”

³⁸ I Yesu ulsisu, “Kimanən ulnə ngemtini uwai. Kən ma'tleti ge'mbəga malunətta tlewa? Ko nən ma'pəlikkin baptisma unəssə' pəlitənwa?”

³⁹ Is ultisu, “Mən manti.” I Yesu ulsisu, “Mbəgamalunə tatle nənali u, nənali ki tleni, baptisma u nəsə'pəli u, nənali səppəli kini.

⁴⁰ Ama dəptən toh shimtini, ko tən tohna yini, gikənwai gunə nə halta bəli u. Ai, kəginəs pəli gawasən uni.”

⁴¹ Nə milkushtiwas kutli kumi nəgu u, is gob kub dutu'ki Yakubu nə Yahaya.

⁴² I Yesu takisibi i'ulsisu, “Ki manini ginə mansi nə bə Yahudawawai u gumsisi wasən səndə nu ne' mbalənwasən kəmti səndə pəlisi ndəlti.

⁴³ Kəndəmti nəgu ge' dlomwakənwai, amma mulnə də lyamti tə'dəm bali age' kini u, sainə tadəm zheli wakən.

⁴⁴ Mulnə dəlyab dəb mulkina wakən u, sainə tadəm zheli ki kowonngi.

⁴⁵ Gaki yakən mbalən ma tə mbəni səppəli'bəna dəwai, gaki tima təppəl bənədani, abbəl dləwasi gaki dibəl mbalən.”

*Yesu Ndokəl Baltimawus Dwa u
(Mt 20:29-34; Lk 18:35-43)*

⁴⁶ Is mbəkəci a Yaliko. Ti pe'ti də Yaliko ngu, nəti ne'mikkushtiwasi, nə bal dwobgakə dibəl mbalən, i dwa won mul ngeplu shinwasi Baltimawus, yakənki Timawus, tiki dəmi a bishitu.

⁴⁷ Nəkkumi Yesu mul Nazalat kən u, i'go' tləl yali ati usu, “Yesu yakənki Dauda, kum gontini!”

⁴⁸ I dibəl mbalən matiti, tən bəshilənnuwai. Amma i'gob mbətl tləl yaltinki, ti usu, “yakənki Dauda kum gontini!”

49 I Yesu dlili i'usu, "Takitibi teh." Is taki dwanisi bi tedi is ultisu, "Albishiliwagi! Letedi, ti mbekkibi."

50 Illa' ul idlatti taka, ittlətyama' Yesu.

51 I Yesu ultisu, "Yaki lyamti ta pəliki?" Idwani ultisu, "mullashti, tambi yellu!"

52 I Yesu ultisu, "Zəgawagi, la'ti mbalwa' a ndokəli." Aləbi i'ellu, ibbəl Yesu kal izzəga.

11

Yesu te' Ulshelima Ge'shu ki Gunti

1 Nəs balnja' nə Ulshelima u nə Betapaji, nə Betanya, a ma' Zənga Ki zaitun, i' Yesu shin mil kushtiwasi lob,

2 I Yesu ulsisu, "Tenge' yakən gatlu nə kina wakən u, Nəte' twakən kən en' yakən zhaki ki kəndi, gunə bəmulən a to tənti gason wai u. A' təgələn ti sudi.

3 In mulən a ulkinsu, 'Ya kipəlin də nəgu?' A ulənsisu 'Mulban kən də lyapti, tən patltisut nəguni.' "

4 Is zəga, is le'mbi yakən zhaki a kina dlabi a bishitu, is təngəlti.

5 Mbalən inə ki dləli a ləbi u, is ulsisu, "Ya laki ki təngətl yakən zhaki u də?"

6 Is dləmisi ulnə Yesu pisi u. I mbalənni za'si is zəga,

7 Nəs mbəlli Yesu yakən zhaki u, is lala lulutwasən tənti, it toh tənti.

8 I' hwu' mbalən lala lulutwasən tən shitu i'nami caldwa te' ge' dəlgən i gen' dizhan dwai nəscali te'ge' dəlgəni u.

⁹ Mi' ki kina nə mi' bətl kalwasi asi tləl yali asi ussu, “Hosanna! Albalka tən mul mbə ge' shin ki Lya!

¹⁰ Albalka ki gut mul mbəti, ki bwasinən Dauda! Hosanna ki Lya!”

¹¹ I Yesu te' Ulshelima, i' te'ge libi ki Lya. Nə yaya lutya u nə' enlu a gemtu, ippeki illə Betənya nə kult nə loppi.

I Yesu Pəli Pə' ki Kah bi

¹² Cilkəlu nə za'ti betanya wasən, a Yesu də kum kuzən.

¹³ Nə' en pəkkə kah tel lolu u mul dwa lede, Nəllə' ya ni u tambi mil tənkiwai. Nəm mbəci ma'tu, tambi ulən tənkiwai amma dwakatl, gaki lubal kəpətl mil ki kah u wai.

¹⁴ I ul kah nisisu, “Bəmulən dam mil lwanəwai hal patwagi!” Amilkushtiwas də kubti.

Yesu Likən Libi ki Lya

¹⁵ Is mbəci Ulshelima, I Yesu tye ge' libi ki Lya i'gop katti mil ultitaka aləbi, i'dəzhanisi kundən ki ulpwasən taka, ne' mil shotti ulpi, ne'mil utl balutaka,

¹⁶ Taza'si səllə ge' libi ki Lya nə ulən nəwai,

¹⁷ Ippisi shilən, i ulsisu, “Kilaciða: ‘Libi ini nəndemti libi shilən ki Lya ki mi' dəpləba' ki ni bo ka palliniyi lu dəpki mægəlsi.”

¹⁸ Nəbas ləbasi nemi' lashti zhil ki Musa nəskumshiləni u is gop ngau shitu kigoptiti sə'tloti, gaki mbalən dibəli sikupbultwasi, mus dopga ki mbalən si kup gagashit ki kushtiwas.

¹⁹ Nə su' pə u Yesu ne' milkushtiwas is pe' də ge'gadli.

Shilən Tən Ko'Kən Pə' ki kah

²⁰ Nəkyau si beuti, is ye'kah nəsi akokkənyi hal nə tlligisi,

²¹ Bitlus dambəlti i' ul Yesu su, “Mullashti, nəya! Kah u nə' pəlibbi u. Akokkən i!”

²² I Yesu ndəgi. I' ulsisu, “Lakən mbadli tən Lya”

²³ “Bali a mipi'kini, in mulnə a ndə nə Lya u, tən ma' utl calgatl usu, ‘Ndus dəki nda swa ge' dləka u’ abə ta bwās mba dlwa swai u nən pəlitti ulisi.

²⁴ Gaki nəgu a mi pikkini ulnə ka gyemin ge' shilən nə Lya u, i' ndə nə nali u, kəm mbitini.

²⁵ Kogassi u kən kidləni də gyep Lya u, in ka ngapən mullən mbatlu, a tusintaka, Gaki bwāswakən ki lya ma tən tusi'kin bezən ləbawakən taka.

²⁶ Inkida tusti mulnə ngapənti mbatl takawai u bwāswakən ki lya ma tikən ndusi'kin ulnə ki pəlti u takawai.”

Ngemti tən Ndətl ki Yesu

²⁷ Nəspalswa Ulshelima u, ti dut tyagelu libi ki Lya, i Ləbasi ne'mi'bəl lashti zhil ki Musa, nə mi'kina ki mbalən is mbə ma'ti,

²⁸ Is ul Yesu su, “Nə shitu u kən kipəl usida u? Wokən bəlkishitu kəpəlti nəgu?”

²⁹ Yesu i' ulsisu, “Ta pəllikin undi gyepton. A ndəgi nənī, amine adləmi'kini nə ndətl ki okən amipəl usi də.

³⁰ Baptisma ki Yahaya sul lya, kənpeka koki mbalən kəni? Dləminəni!”

³¹ Is gob shottibi ne' elsəni asi usu, “In ma ulnəsu, ‘Sul lya kən pe'ku’ tən ulminsu ‘Ya lakida bəma ndə ninəti dəwai?”

³² Ngo nənəgu sa ussu, 'Ki mbalən kən u' " (Sibulti' hwu'mbalən, nə kowongi simani Yahaya mul nje shinkə ki Lya kəni.)

³³ Is ndəgi' Yesu, "Simani wai." I Yesu usu, "Akən pi'kini nə ndəltu kən amipəl usi dəwai."

12

Cibəlti tən mi'ka' gu ki inabi

¹ Yesu pəlisi shilən nə cibəlti, i ulsisu, "Mullən də mulnə pəl gu inabi. I' gandəli, i' dushu ki cetti mill inabi isi. I' kən yakən kəs ki mul butti gu. Ip bəl mbalən yen mi' kwolu kə ləbi. Iləge Atliwon.

² Nəgis cilu, i shin zheliwasi ma mi' kwolu i tə'kami' na mil inabi i te'di.

³ Ngo nənəgu mi'kwolluyi is gobti, is liti is katti tohwas koni.

⁴ I' shin zheli won' danu ma'si; is li'muli aga, is lati ge'sha.

⁵ I' shin gon'danu, tibo, is tloti. I shin gen danu dibəli; genwasən gen'bo is tlosi, genwasən ge'si bo is li'si.

⁶ Hal nəgunma Yakən, nəm diti. Gunə ti lyapti u. Ibpa' shi' yakəni swamasi, i' usu, 'nəgon as yen naltwasi.'

⁷ Ngo nənəgu mi'kollu i ma is ul elsəsu 'Yakuwas kəngu, mulgu tidə nje' bwasi nganni, Mi tloti, aləbayi dəmginən.'

⁸ Is gobti is tloti, is latitaka tyakalbi.

⁹ Yakən tə mulgu i pəli? Tən mbəti a tlwami' kwollu i si, ab bəmbalən yen gu isi.

¹⁰ Kinibo ka yanən shilən ki Lya ki laci gason-waiya? Ki laci də də ussu, 'Zənga u nə mi' kəbbi nge u, i dəm zənga gəsbi ki ze'ki.

11 Gu kyautən ki Lya kəni, ma'mini ulki gagashi'kəni.' "

12 Bal ləba, nə mi' bətl lashti zhil ki Musa ne' mi'kina is ngau shitu ki gobtiti, simani cimbəlti u tənši ni, is kum bultu ki hwu mbalən. Gaki nəgu is zati, is ziga wasən.

Ngepti tən Bətl up Ki ban ki Kaisal

13 Is shin palisiyawa yentey nə mbalən ki Hilidus, gaki si hwodəl Yesu geshilə wasi.

14 Nəs mbə u, is ultisu, "Mul, lashti mimani ki mul dləb balini, kida olt mbalən wai, i' kan kowonngi ndatce, sai kullcit mbalən shitu ki Lya kənkida. A ndalini ki tənəbalt upki banya, ki Kaisalya bal gu ki Loma, ko imi?

15 Təm batliya kobən batliwai?" Ti'ma nəm man-gashtwasən u nəsikən ndətti u, I'ulsisu, "Yalaki i ki cimbəltən də? Nə kaminən ulpu te'di tanəyani."

16 Is kamiktai. I ulsisu, "Shin ki wokəni nə shishipty ki wokəntənki? Is ultisu, ki Kaisalkəni."

17 I Yesu ulsisu, "Bələn Kaisal, ulnə ki Kaisal u, a'bələn Lya ulnə ki Lya u." Is kum gagashinti ki Yesu.

Ngep tən Hillya Ki mi' Məshti

18 Sadukiyawa, si ussu, tləlyə ki mi' məshtidawai, is mbə ma ti, nə gyemti,

19 "Mul lashti" is usu, "Musa alacimi, ən yelse ki mulən aməcu, isza kəliwasi bə yakən ni'dawai u, adəmi hwel ki kan kəlisi, azi yelse wagisi mil.

20 Is, pəl mbalənyen elsəni ini mwani gudəl ninngi. Nəm pəl kutleti, imməci taza yakənwai.

21 Kilopisi ma i kənkəli i, tima imməci, tambi Yakən sitwai. Ki maki ma nəgu.

²² Nəgu must ningi i sambi yakən ne'twai. Patibisi ikəli i məci.

²³ Gas, tləlyə kəmik mashti, kəli kəwo kəntidəmi age' si? Gaki muswasən sadəm nəkəli isi i."

²⁴ I Yesu ulsisu, "Gaki nəgu ki gəlɲi dawaiwa? Gaki kimanən lwabatwai, bəmanən pəlti ki Lya wai.

²⁵ Gas tləlyə kəmik məshti kuletti nən dawai, abəkəndəti nən dawai, sitdəm kənə milshinkən ki Lya kəni.

²⁶ Gaki tləl lya kimi məshti, kataba, dlap lashti ki lwabakki musa waiya, kənəgunə Lya ultisu, 'Ami ki Lya ki Iblahim, nə Ishaku nə Yakubu waiya?'

²⁷ Gi'nə Lya wasən bə mul mushtiwai u, Lya wasən kamini. Balini kagəlɲi i."

Zhil mul Nalti

²⁸ I mul bəl lashti won ki Musa immbə immbisi də shotti bi ne yelsəni. Nə' en Yesu apəlisi shilən ki zeki u in gyem Yesu, "Zhilu kənki mul natl kəni?"

²⁹ I Yesu ndəgiti i ultisu "Mul nalti tikə, 'Kumini mi' Islaila, Lya i nən, Lya nəmkəni.

³⁰ Lyam Lya wagi nə mbadlwagi, nə dliwagi, nəmanti wagi, nə ndəl twagi.'

³¹ Mul bəltti iki, 'ki Lyam yelsewagi kənə gawagi.' Zho ulən nənɗa ti ngətl gu nənaltwai."

³² I' mul lashti zhil ki Musa i ultisu, "A ndəgi balini mul lashti, Lya nəm kəni, gonnən dawai saiti,

³³ A' lyam Lya nə mus mbatlwagi, nə mus mantiwagi, nə mus ndəltwagi, a' lyam yel'sewagi kənə gawagi, Ai ngətl ulnə ki kyeli Lya u nə poshti poshti u nə kini ɗa u lolu."

³⁴ Nə Yesu Ye'ni tapəlli shilən ki zeki u, I ultisu, “Kida lolu nə gu'ki Lya wai.” Pa'ti bisi mulən a ngemti nə ndəl ki mbatl ki ullən nuwai.

Gyep tən Ya'kən ki Dauda

³⁵ Nə Yesu də, kulcik mbalən age libi ki Lya i' usu, “Yalaki i mi' lashti zhil ki Musa usu almasihu yakənkə Dauda ni?”

³⁶ Dauda gawasi, tən ndəl ki yalki mbatl ki Lya ki gunti I usu,

“ ‘Lya ul Lya i usu,

“Dəm tən toh shimtini,
he nə azəkki a ga də mik ngekki.” ’

³⁷ Dauda gawasi immbe' ki ‘Lya.’ Yala'ti atdəm yakuwasda?” Hwu mbalən is ga'ki' kəm nə holtugi.

Yesu Buli mi' Lashti Zhil ki Musa Galdəga

³⁸ A ge'lu kulcik mbalən ki Yesu, i' usu, “Pən dəmdəm nəmi bətl lashti zhil ki Musa, mi' lyap dunnə bas lulugəl, lyamtiwasən tə mbalən gob shinnissi age'lu ulti nə ultitaka,

³⁹ lyamtiwasən tə mbalən bətləsi ludəp kizeki age'lu dopga ki Yahudawa, nəlu daddabəl.

⁴⁰ Siki mi'dap ləba ki mudliyi nə mwani məcisi u, nə pətl pyasi' shilən nə Lya gaki gəl assan. Sisə' pocisi batlti mulndəlti.”

Bətl up Ki kəli u nə Mwani Məcitu

⁴¹ I Yesu dəm malgun kəlu kap up ki libi ki Lya, ati ya' ulpu nəsi uttti agibbi u. Hwu mbalən mik ulki toh asi utti ulpi milnalti.

⁴² Amma guli kəliwonmbə gunə bə ullən nədawai u gunə mwaniwas məci i bəl bwasti dlom ki kobo, iki kobo nəm,

⁴³ I Yesu taki milkushtiwas bi, i ulsisu, “Balini, amipikkini, ulnə guli u utti u gunə bə ulən nədā wai u ngəl ki mbalən kap.

⁴⁴ Musswasən si bəlini təngaki usən wasən, ti bo jwa ulnə nətoḥ u təbəli, gunə itidəmiti.”

13

Yesu Dləm undi Batti Libi ki Lya u nə tə pəldli u

¹ Yesu dəpeti tet libi ki Lya, nəm age'mil kushti-wasi i ultisu, “Mullashti, nəyen undi zənga i nə kəpbi i!”

² I Yesu ultisu, “Kən dəye' unndibas kəpbi iwa?” Ba zənga u nə bəkən dizhatti takawai u.

³ Yesu kədəmi atən zəga Zaitun gunə də ya' libi ki Lya u iki Bitlus, nə Yakubu, nə Yahaya, nə Andalawas is gyemti amalğani

⁴ “Dləmimi anəmi səppəl usi u? Undi ulu kəntən yeni gasi u nədə lyap ndatu?”

⁵ I Yesu ulsisu, “Maninca bə mulən gəl kiniwai.

⁶ Mbalən dibəli sən bəti ge' shin ini, asi ussu ‘Siki ami,’ hal Səngəl mbalən dibəli.

⁷ Inki kup shilən ki dlati dlati nə kumini kumini wasən u bə batlwakən tləwai. Hwel nəgu tənda, amma pati bisi i' balla u wai.

⁸ Mbalən nəntli yelsəni mbalən, gunti, nəntli gunti. Nəngotti kup nyapti ki atli agə luyen, nə kuzən. Ngo nənəgu la'ti gəs ki bənani.”

⁹ “Pən dəmdəm nə gawakən, gakisən tilakin kina də mik atli, as likin age lu dopga ki Yahudawa.

Gaki shin ini, kin dliti akina dāmik kændædlom nə gumsi tən gaki ki pisi ulnə' manini u.

¹⁰ Adəmi hwel gopti shilən ki Lya kən pa tən dləmi mbalən.

¹¹ Ga'si unə satəlakin kina də gumsi' u, bə hwok kiniwai, ngo nənəgu kini kəmil shilənwai, Yalkimbatl ki Lya kən bətl kin ulki dləmi.

¹² Yel'se nən bətl yel'sewasi as tloti, bwasi tən bətl yakuwasi mil nən tləlli' mikzi'si as laki a tlosi.

¹³ Mbalən nənngə'kini gaki shin ini, ngo nənəgu mulnə a ngashbi nəpatwasu tənpeti."

Besən Bəna

¹⁴ Ka yenən a dlləl bezən kyautən mull cik zhenti gelu unə bə a mbunwai u (mull dləm lashti təmmanica), Ginə ge' atl ki Yahudiya u as kitəli as tege'zənga.

¹⁵ Mulnə ge libi ki lya u bəppe' sudī atte' libi gaki ka' ullənwai.

¹⁶ Mulnə agegu u bə pal te' də ka' lulutwai.

¹⁷ Mi' tugi nə mi' mil kali age'cin u ulki cik go'kəni!

¹⁸ Shilənni nə Lya bə ulu nda age' watlənwai.

¹⁹ Age cin u nənpəl bezən ləba u nə bə a pəldlə gason wai u, tun nə Lya pəl dəpləba, i mbəl cin ki səti, kənpəl u ndwas nəwai, nəpatiki dəpləba.

²⁰ "Tə' Lya abosən mutti takawai u, da mulən kənsatwai, gaki ginə olsi i, in ndokəl mutti taka.

²¹ Age cin u inmullən a ulkisu, 'Yen Almasihu ngu u!' Ko 'yenən, ti ngwa!' Bə ndəniwai.

²² Gaki almasihu ki ləgati nə mik njeshinkən ki Lya ki ləgatti sən peti tedi asi pəl ulkə gagashinti tən gaki sə'gəl ginə' olsi i, ənnən pətu.

23 Təngaki nəgu a' pən dəmdəm; apikini mus ləba u nə nən ndatu."

Patl ki Yakən Mbalən

24 "Amma age' muttyi, kalki bəna,
" 'Cin nəndəp dəmshal,
Liy kən cil nuwai.

25 Cadləl nən gobti nda sullya,
Nən wu' bas ləba ki lya.'

26 "Age' cin u mbalən nən ye' Yakən mbalən də mbətige' ku'kuti, nə naltwasi nə ndəlti.

27 Tənshik mil shinkənwas sudī as dom ginə' olsi kal nə kina, tohna nə tohshimti, nə ngwatlti ki dəpləba nə ki lya."

Cimbəlti tən Pət ki Kah

28 "Kulcin ulən tən pət ki kah: Kayenən təbal dəltu, manini watlən bal nja i.

29 Dədanu kayenən u ndigi də ndatu, manini təbal nja i, tən bidlabi kən tībali.

30 Balini, amipikkini, hwonnu kənpətwai, sainə mus usi a nda.

31 Lya nə atli nən pati amma shilən yini kənpə'twai."

32 "Amma cini nə gasi isi, mullən maniwai ko mik shinkəni ko Yakəni, mul zətti mani katl.

33 Pən dəmdəm! Dəmni nə manti aki shilən nə Lya! Gaki ki manən gasi u nətə cin u mbə uwai.

34 Kənə mullə'lo kəni: Isza' libiwasi ipbəl zheli-wasi kyautən ko gukəni nə kyautənwasi, i'ul mul kitən dləbi usu Dləlgal.

35 Dləlnigal, gaki kəmanən gasi unə təmullibini paluwai, ko asuti ko agasi ko abilucili ko nə kyau.

36 Bəm mbə katl, ambikin də nde' Yemmbudwai.

37 Ulna dləmmikini u, I ami pikkini: 'dləlni galt!' ”

14

Mikkina a Dlil Shilən i Si' Tlo Yesu

¹ Mutti lob kən də as pəl daddabəl ki dakəshti ki biledi u' nə bə Yis dagibiwai u, I bas ləbasi ki Lya nə mi'lashti zhil ki Musa is ngau shitu u nə sə' gob Yesu da u ki hwuni sə' tloti.

² Is usu “Bəspəli ge' daddabəl luwai, gaki ba mbalən tləl dlati.”

I Swati Yesu Mil mul Ulpi Abetani

³ Yesu a Betaniya a libi ki mulnə si mbeti ki Saminu dakəl. Ti damti ngu, I kəliwon mbə nə yakən ləda gunəs pəli nə zənga ki onis, nə mil a gibi ki naldi mul ulpi. It tatl ləda mili, it ci ndəlli' Yesu aga.

⁴ Ginə a ləbi u is kum lwetl ki mbadlə, is ul yelsəni su, “Ya lak kon nə milu da nəgu?”

⁵ Tə'sa ulin taka u, ngətl upki ndacin ki hwon nəm as bəlginə bə ulən nisi dəwai u, da nən gətlti!” Is mati kəli isi.

⁶ Iki i Yesu usu. “Zakənti, Ya laki iki hwottiti da? Ulki zokki təpəlini.

⁷ Ginə bə ulən nisidawai u sinekkini ko gasiukəni. Ko gasiukən ki lyamtini kin pəlissi zo'ləba, gaki ko gasi u kən kine'kənwai.

⁸ I kəliyi pəl pəl tiwasi. It bene mil adli it li'kənəni kamin gutəni.

⁹ Balini amipikkini, mus lu unə tə dləp shilən ki Lya tən dəpləba u, sin gobti dləb ulnə kəli u pəli u gaki da mbətliti.”

Yahuza Dəgi Ti'bəl Yesu

10 I Yahuza Iskalyoti, nəm ge' mil kushtiwası kutl nə lobpi, illəma bas ləbası ki Lya gaki təbbəl yesu masi də.

11 Nəskumi nəgu u is pəlhwoł mbatli, is ndigi sə'bəlti ulpi. I' Yahuda ngwau shitu ki bəlti.

Yesu ne Mil Kushtiwası Dam Ulkidami Gelu Dadabəl ki Dakəshti

12 Cin ki nəm ki dadabəl ki bileđi gunəbə yis dəgibiwai u, a kuđi pətl dli i də poshti yakən mbəla gaki dadabəl ki dakəshti, i mil kushtiwas gyemti is usu, “A ukən ki lyamti tən le' likəni' lu dəp dadabəl ki dakushti?”

13 I' shin mil kushtiwası gudəl lob, i' ulsisu, “Tən ge'gatli, kin mati nə mullən ki kami nə tobmal a' bələnti kali.

14 Ulən mullibi u nə' te gibi usu, ‘Mul lashti də ngau: kəbsi nətə' dəmi ti' dəp ulki dəmi ki dadabəl ki dakəshti ne mil kushtıwasu?’

15 Tən mbokikin toh tənbal kəpson ki libi ki lya, gunə ki likəni ki zoki. A ləbi ki likənimi.”

16 I' mil kushtiyi za'ləbi, is su ge'gatli, is mbi ulisi kənə gunə Yesu dləmisi u. Is likən dadabəl ki dakəshti.

17 Nə bisu pə u, i Yesu mbə ne' milkushtiwas kutl nə lob.

18 Asi dəp ulki dəmi ngu, i Yesu usu, “balini amipi'kini, nəm agekini tin bəltəni, gunə ti dəmti nə ami u.”

19 I mikushwası ispəl du'tugi, asi ultisu nə nəm nəm, “ko a mini?”

20 I' ulsisu, “Nəm ge' kutl nə lobpi gunə ami dəmti ge' gal nəm miti.

21 Ya'kən mbalən nən zə'ga, kan u nəda kəlaci təntu. Amma ulki zə'go'kəni tənmulnə nən bətl yakən mbalən u, nən ngətli' muli tə azəntwai.”

Ulki dāmi ki mulban

22 Si ge' dāmti, i Yasu kan biledi, nən ngem Lya u, iccaccali, ibbəl mil kushti wasi, i' usu, “Kamini; gubo dliiyikəni.”

23 Iki i'kan mbəgamal, kimal ki innabi iki in ngem Lya, ibbəlsi, muswasən is tle a gifi.

24 “Guki hwulayini ki njikə' alkawali, gunə bəna dli gaki mbalən u” i' ulsisu.

25 “Bali ami pikkini, akən tle' malki innabi nuwai, sai gasiwu nəta tle pyale' i ge' gu'ki Lya u.”

26 Nəs ulwul ki ndwa'ti Lya u, is peki is totən zəga ki zaitun.

Bitlus Nən Nge' Ma' Yesu

27 I Yesu ulsisu, “Muswakən kən ndatini, ki lacida: ‘An li'ti mul byatl mbəla i', mbəla i nən dla'ti ga.’

28 Amma kal ki tləl lya ini, an ngəttikin də mbəkəshti a Galili.”

29 I Bitlus usu, “In muswasən sən ndatu, ami akən ndatwai.”

30 I Yesu ultisu, “Bali ami dləmi'ki, age' gasu, kapən tə guda la'yal asən lop, kən usu kəmanən wai asən maki.”

31 I Bitlus go' dləmti nəndəlti ati usu, “In nən tlotən imimiku, akən nge' makkiwai.” Muswasənma nəgu sə dləmi.

Yesu Ngem Lya a Gatsemani

³² Is læge'luwon nədə mbettiki Gatsemani, i' ul mil kushtiwasisu, “dəmniki ta shilən nə Lya.”

³³ I' kan Bitlus nə Yakubu, nə Yahaya, a ge'nəgu i wuli gop hwottiti a mbadlwasi, i wuli tlwedli.

³⁴ I' ulsisu “Mbadli də bəna, kənə ta məci. Dliłni aki, a dliłni gal.”

³⁵ Nə' beukina ten ngulen u, in nda atli, in ngem Lya, i' usu, in nən pətu akami' bəna u taka.

³⁶ I' usu, “Abba, Bwasinən, mus ləba mul pəkəni amaki. Kami mbəgamalu taka. Musnə nəgu bə manti ki gayiwai, gwagi.”

³⁷ Ippal te ma' mil kushtiwasu im mbəsi də nde' yemmbudī, i' ul Bitlus su, “Bitlus! Nde' embukən kidaya? Kəkən maddəb kəpədəliwaiya?

³⁸ Dəmni ki pədəli a ngemən Lya, ɸa'ndan ge' cibəlti, yalki mbatl ki lya akami i' amma dli a ndəlwai.”

³⁹ Ippal tya daddanu, in ngem Lya, kənə kidigi.

⁴⁰ Nəppal te'du, im mbisi də nde' yemmbudī, gaki yemmbu' a njikən dwadən wasən. Is hwol ulnə sə' dləmitu.

⁴¹ Patl te' ki makisi, i' ulsisu, “Kidī nde' yemmbudī aki shu'ta? Anjikən i! Cin ambə i. Yanini, sabəl yakən mbalən a toh də mi' pətl bezən labə i'.

⁴² Hillya! Məzənga! Mul bəltən u ɸalu!”

A Gob Yesu i

⁴³ Ti ge' shilən, Yahuda ngu, nəm ge' mil kushtiwasu kutl nə lopi, im mbə ne' hwu' mbalən siki ngapi nə bas pəga nə kumbəl, bas ləbasi ki Lya, mi' lashti zhil ki Musa, ne' mi'kina shinsi sudi.

⁴⁴ Mulbætti u, takændi nesi i, “Mulnə akucenttu, tiki mullisi: a'gobpənti, a'zəngane'ti a'ngappənti kizeki.”

⁴⁵ Nə mbəkki Yahuza, I'ləmak Yesu, I' ultisu, “mullashti!” I'kucenti.

⁴⁶ Imbaləni gob Yesu is ngapti nə ndəlti.

⁴⁷ Nəm ge' milkushti ki Yesu ki dləli nja nəti, in ndust pəga wasi ittele zheli ki bali ki bas ləbasi ki Lya nde'ti, ippa'ti kəm.

⁴⁸ I Yesu ulsisu, “kipe'ni ton nə bas pəga nə kubəl wakən ki' gobpənnən dəma ami məgəlkəma?

⁴⁹ Ko gasiwu kəni amine'kini, age' libi ki Lya ami dləp shilən ki Lya, kagobnənwai. Pələn dli nəgu gaki tə shilənki Lya njikənənda.”

⁵⁰ Musswasən aləbi is za'ti, is kitəli.

⁵¹ Yakən gidənsiwon gunə bə ulən nidda dliwai u amma ul idlatlti katl, ati bətl Yesu kal.

⁵² Nəs'gob Yesu u, i' kitəli bə ulən nidda dliwai, is zakkisi ul idlatti.

Yesu Akina Də mi'Dlitl Shilən

⁵³ Is təla Yesu ma' ki bali ki bas ləbasi ki Lya, mus bas ləbasi, ne' mi'kina, ne' mi'lashti zhil ki Musa is domga ma'ti.

⁵⁴ I Bitlus bətti kali, alolu lolu, swa dlomban də ki bali ki bas ləbasi ki Lya. Aləbi iddəm ne' mi'butti dlabi, a ti ko'utu.

⁵⁵ Bas ləbasi ne'mi'dlil shilən si ngau ulnə səm mbi tən Yesu u tədəmki ta pəl byasləbayi səm mbi sə'tlotti də, sa mbiwai.

⁵⁶ Mbalən dibəli is lige'ga, biwasən anda nəmwai.

⁵⁷ A ge' kale igyen, shali Yesu ləga'ga:

58 “Mækum ti usu, ‘Tən batti libi ki lya u nə mbalən kəni nə toh u, a'kən kundu ge'mutti maki, gunə'bə kəntiki toh wai u.’ ”

59 Mus nə nəgu biwasən a nda nəmwai.

60 I ki bali ki bas ləbasi ki Lya hiliya ak-inawasən, ingem Yesu, i'ultisu, “Ulki dlimi ni'dawaiya? Shilən u nəsi dlimti tənkupe?”

61 Yesu a shilən wai ta dləmi' ulənwai. I ki bali ki bas ləbasi ki Lya ngemti daddanu, “Ko kiki Almasihu yakən ki mulnaltwa?”

62 Yesu usu, “Amini, kən ye' yakən mbalən kidəmi təntohship ki mul ndəl ki Lya, ti sussudī ge' kukkuti.”

63 I ki bali ki bas ləbasi kye'kyesh lulugəllwasi. In gyemi, “Undə sheda ukən tən ngayin daddanu?”

64 Ka kumən musən Lya u nəppəli uwaiya. Ya kiyanəni?” Mus i mbaləni pochi shilən gaki sə'tlōti.

65 I gen gob bezetti makən, is kəndi' dwadən, is lili'ti, si ultisu, “Dləmimi okən liki!” Mik butti dləbi ki libi ki Lya is gob lilititi.

Bitlus Usu Təman Yesu Wai

66 Bitlus a atli adlomban ge' libini, I zheli Yakən kəli kə bali ki bas ləbasi mbə.

67 Nə en Bitlus diko' utu u, I' yati kizekki. I' ultisu, “Kima a yenənki nə Yesu, Banazelet tu!”

68 Amma i musən matti, i' usu, “Aman ulnə ki dləmti uwaima.” Nədl dləmi nəgu u, i' hilya illəbidla, aləmdəmtwai i guda lə'yali.

69 I zheli yakən kiliyi yenti, itl dləmi ginə ki dləli aləbi u, “Guma age' si tida.”

70 Immusənte daddanu. Alən dəmtwai, iki dlili i is ul Bitlus su, “Kima nəmwasən kəni, gaki kimul Galilini.”

⁷¹ I Bitlus pəli gawas bi. Ati Lenceti, ati ussu, “Aman mulnə kishilən təntuwai.”

⁷² Aləbi aləbi i guda la'yali asən lob. I Bitlus dambəl shilən unə Yesu pitu, “Kapən təgunda la'yali ki asən lob, kənmusənti nə ami asən maki.” Nə' dambəlli u, iki immbutlgekulu.

15

Yesu Akina ki Bilatus

¹ Nəcil kəlu, bas ləbasi ki Lya nə mikkina ki lashti zhil ki Musa, mus mi' dlil shilən is dləl shilən. Təngaki sə' kəndə Yesu, is ziga nəti, is bəl Bilatus ti.

² I Bilatus gyemti i' ultisu “Kiki guu ki Yahud-awaya?” I Yesu ndəgiti i'usu, “Nəgu ki dləmi.”

³ I bas ləbasi ki Lya is gob dagəttli tənləba dibəli.

⁴ I Bilatus gyemti danu i' ultisu, “Ki ngu, si dagəttli tən ləba dibəli, kikən ndəgissi waiya?”

⁵ Amma hal nəguni Yesu appallisi shilənwai, i uli hwot Bilatus.

Apoci Yesu Məshti

⁶ Ulnə guu kudfi pelti agas cin ki dadabəl tən zakkissi mulnəmi nəm kige' kulkuku gunə mbalən ngemi u.

⁷ Mulənda si mbettiki Balnabas gunə ki kəndə age' kulkuku u, ne'mi'ndəlkiga ginə mbə məshti age' cin ki ndəlkiga.

⁸ I dōbga ki hwu mbalən is mbə ma'Bəlatuș təppəlisi ulnə' kudə pəlti u.

⁹ I Bəlatuș ngemsi i'usu, “Ki lyamtini ta zakikkin guu ki Yahudawayaya?”

¹⁰ Gaki tamaniyi si usu gaki ngetti lakida i bas ləbasi ki Lya bəl Yesu a tohwasi.

¹¹ I bas ləbasi ki Lya is datti mbalən shilən bi, sə'usu təzzakisi Balnabas ge'shuki Yesu.

¹² I Bəlatuŋ ngyemsi dādanu, "I mikən ta pəli nəmūlnə ki mbetti ki guu ki Yahudawa u?"

¹³ Is mbəl la'ti yal tənki dādanu asi usu, "Tolənti tən gadlənnga!"

¹⁴ I Bəlatuŋ ngemsi, "Yalakida? Bezən ləba yakən təpəli?" Is mbəl tləlyal tənki asi usu, "Loti!"

¹⁵ Bəlatuŋ də lyamti təppəli mbalən ulnə mba tlwasən də lyamti u, is zakisi Balnabas. Illaki is lə' Yesu u, ibbəli, sə' tolti tən gadlənnga.

Sojoji is Laki Yesu Bi

¹⁶ I sojoji zəga nəti a tya bidla də guu, (iki bidla ki gunti) is domi dibəl sojoji ga.

¹⁷ Is laki'luləgəl undi ki gumsi mul hwula gagi, is pəl kulu gawon ki gumsi ki ili, is shimi'ga.

¹⁸ Is go'shinitti si usu, "Tə Lya pəli'pyasti ki mutti guu ki Yahudawa!"

¹⁹ Is go'li'titi aga nə kumbəl, asi bezetti makən. Is ngus atli tənŋsi bətliti nalti.

²⁰ Nəspa' lakkitti bi nəgu u, is tusi' luləgəl ki guntisi taka, is lakki' luləgəlwası. Iki is sulti dla gaki sə'tloti.

Atol Yesu tən Gadlənnga Yi

²¹ Sige'zəgga, sai mulən kəngu də beuti, mulshin Siman, mulki Sayilin, mul zəg Elekzanda nə Lupus, ti petite'ge' yakən gatlon, is la'ti nəngesi dəka' gadlənnga ki Yesu.

²² Is təla Yesu ge'luwon si mbelləbisi ki golgota, (iki "Luga mbalən").

²³ Aləbi sitaki' malki inabi kigushli nə mul in nge tleti.

²⁴ Iki is tolti tən gadlənga. Is bwas luləgəlwasi age' dlomwasən, is pəl kuli a tən gaki sə'en ulnə tə kowon ngi mbi u.

²⁵ Nə dom ki nətapsi ki nikyeukən si tolti tən gadlənnga.

²⁶ Is lash shilən ki dagəltti aga da'ka, "Tiki Guki Yahudawa."

²⁷ Is tol məgəlsi ləp tən gadlənnga ne'ti, gudəl nəm tən toh shimti, gudəl nəm tən tohna.

²⁸ [Gukə njikə'ki nasi u nə' usu, "Sa bəltti ge'mi' pəl byas ləba."]

²⁹ Mi'beuti is go'pitti du shilən du shilən ya' shuge mbalən, asi wuga, asi ussu, "Kiwunə kin batti libi ki Lya, a'kəni ge'mutti makwa,

³⁰ Pe'sutdətən gədlənnga uda, a' Pe'kəl gawa' da!"

³¹ Nəgu bas ləbasi ki Lya ne'mi' lashti zhil ki Musa is gob lakkittibi age' dlomwasən asi ussu, "Tapekəl gen i', bətaman pekəl gawa swai!

³² Almasihu u, guki isla'ila, təppe'suddə tən gədlənnga nəgun da, mima anyeni anla' mbatləda." Ginəs tloti ne'tu sima is gob byalti.

Məshti ki Yesu

³³ A bal dloncin, i dəmshal idla atli, i dom maki ki su'pəda.

³⁴ Nə dom maki ki su'ti, i Yesu shilən nə ndəlti i'usu, "Eloi, eloi, blama sabaktani?" (Iki, "Lya yini, Lya yini, ya lakida i'lakəntaka?")

³⁵ Nə ginə ki dlili aləbi kumi nəgu u, is usu, "In ngu, timbe' Iliya bi."

³⁶ Nə mwasən kitəli, i lap soso ge'mbya mal ishimi tən kumbəl It taki Yesu gaki tətəle, i ussu, "Dlilni tən ya nini ko Iliya nən pekəlti sudi."

³⁷ I Yesu shilən nə ndəlti, iki məshtwasi.

³⁸ Iki labule kige libi ki Lya bwasi ləbi lop, nə alya nə tli.

³⁹ Mwani mul ndəl ki mbalt, gunə ki dləlli akina də Yesu u, nə' yen məshti, ki Yesu u i' usu, "Balini, mulu yakən ki Lya kəni!"

⁴⁰ Mudli yen is dlətel lolu də yallu. Ge'si Malyamu Magadaliya, nə Malyamu dyaki Yakubu Yakəni nə Yusupu, nə Salomi.

⁴¹ A te' Galili mudliyi bəlti kali asi pəlitti kyautən. Mudli yen dādanu dibəli nəs mbəne'ti a Ulshelima asi ləbi.

Agu Yesu I

⁴² A suti, də mbətti təlu cillu cin ki shuti ki Yadudawa.

⁴³ Yusupu mbə, mulki Almatiya, mul dlil shilən kəni, mul pəli'mbalən zo'ləba, mul butti gukki Lya u, tə mbə. Ippəl ndəlki mbadli illəma'Bilatus, in ngemi sə'bəlti dliki Yesu.

⁴⁴ I Bilatus kum gagashinti nə'kumi Yesu a məccu. Imbe soja yibi in ngemti balima Yesu a məccuwa?

⁴⁵ Nəm mani nəgu u abidi soja u, ibbəl Yusupu dli i.

⁴⁶ I Yusupu wul likkapani ki lilin. Nə'shi' Yesu u, illa'ti ge'li'kapani ki lili i, illa'ti ge'lu gum mbalən gunəs dūgi ge' zənga u, ibbədəl zəga i tən bishu gun mbaləni.

⁴⁷ Malyamu Magadaliya nə Malyamu dyaki Yusupu is yen lu u nəs guti də u.

16

Hillya ki Yesu Ge' mi'məshti

¹ Nə cin shuti be u, Malyamu Magadaliya, nə Malyamu dya ki Yakubu, nə Salomi, is ul mil ki tukəni dli mul təmti, gaki səlle' tukə dli ki Yesu.

² Gas cin ki kina ki shuti, a bilucili petito' kəccin is ləge'lu u nəş gutida u.

³ Asi tən shitu is ngem yelsənisu, “Okən jakənimmin yegən u taka dəbi shu ki gum mbalən u?”

⁴ Nəs tlil ga lya u, is yeni, a jakən yegəni taka malgəni i, in ngu, balini.

⁵ Sisu'ge'lu gum mbaləni, is yen yakən gidənsiwon ki dəmi tən toh shimti, ki dlili nə hwol luləgəl. Is kum banti.

⁶ Tine i'ulsisu, “Bə kumən bantwai. Yesu mul Nazalat kənki ngauhtiya? Gunəs tolti tən gadlənngawa? Ta hilya tidəwai. Yenən lu u nes la'ti də u!”

⁷ Nəgun u zənga ki dlimi mil kushtiwasi, nə Bitlus, ‘Yesu yinən ngəltikin nə mbəkəshti a Galili, tyaka ki yenənti kənə kan u nə' dlimikini u.’ ”

⁸ I mudliyi pe'nə kitəl, uli a hwossi i asi nepti ki dli. Sa ul mulənsu ulənwai, gaki sikub banti.

I Yesu Mbəl Gawas ma' Malyamu Magadaliya

⁹ Nə Yesu hilya ge' mi'məshtu nə kyeu gascin kəkina ki shuti, im mbəl gawas ma' Malyamu ki Magadala, kəli u nə Yesu pe'kəli' mi'gatli ningi u.

¹⁰ Tine is zəga ille'dləmi mbalənyi nə, sine' Yesu tedu, ginə si du mbadli, asi kulu.

¹¹ Nəs kumi Yesu a məci ta hilya u, tima kəliyi i'enti, sine sala' mbatl nətiwai.

Yesu Mbəl Gawas ma' Mil kushtiwasi Lop

¹² Kalki nəgu i Yesu bə gedli kishoti Immbəl gawasi ma' mbalən yen'lob age' mil kushtiwasi asi ləti ge' ya'kən gatlon.

¹³ I lopi paltya is dlimi na yelsəniyi nə sine' siyi, is nge nditi nə dlimtiwasən.

Kyautən u nə Yesu Bəl Mil kushtiwasu

¹⁴ Age' kale immbəl gawas ma'kutl nə nəmisi, sigawasən, nəsi dāmti u. Immatisi tən ngela'ti mbadlwāsən nə ndilkə gawasən, sa ndi'nə ginə yen hillya wasuwai.

¹⁵ I'ulsisu, “Zənga ge'dəpləba, ki'dləmi mus mbalən shilən ki Lya.

¹⁶ Mus ginə ala'mbadlu, i pəlisi baptisma u, səm mbi' pe'ti. Mulnə a nge la'ti mbadlu təkən mbi' pe'twai.

¹⁷ Nən ye' ulki gagashinti ma' mi'la'ti mbadli, nə shinyikən səppekkəl mi'gatli, sən shilənti nə undi biyen,

¹⁸ Səmma' ka' uci nə toh, səmma' tle' byasləba, kən pəlissi ulənwai, səmma'zə' mil gottōh as ndoki.”

Akan Yesu Twa lyayi

¹⁹ Ge' kalki Yesu apa pissi shilən i, is kanti twalya, iddəm tən toshipki Lya.

²⁰ I mil kushtiwās peki, is go'dləb shilənki Lya, a Lya go' dətł isi, is mani bali shilən u nə' dlimisi u tu'tən ye'gagashintu nəsi pəli.

Bu New Testament
The New Testament in the Bu language of Bauchi
State, Nigeria

copyright © 2025 The Seed Company in collaboration with Language Developers and Bible Translators Association

Language: (Bu (Bauchi State))

Contributor: Language Developers and Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-07-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 26 Jul 2025 from source files dated 10 Jul 2025

7da64ee9-3eda-533f-931e-8f6ddcdf993c